

Fagmodulprojekt i Geografi F2022

Eksamensgruppe nr: S2225117319

Projekt titel: Kort og Magt

Gruppens medlemmer: Julie Alina Lelund, Lamia Vaillant-Jørgensen, Matti Ruders, Sascha Caia Larsen

Vejleder: Thomas Theis Nielsen

Censor: Martin Hvidt

Dato: 01-06-2022

Abstract

Since the creation of the nation of Israel, there have been an intense dispute between the people of Israel and the people of The Westbank, the latter consisting mostly of Palestinians.

This dispute has on several occasions resulted in violent conflicts between the Israelis and their middle eastern neighbors, of which The Westbank is an important participant.

In the wake of multiple Israeli military victories and the subsequent signing of a truce between Israel and the PLO, a wave of Israeli expansionism spread into The Westbank and Gaza, resulting in what can be called a clear sign of the significant power imbalance between the two peoples.

This paper seeks to explore how maps and the art of mapmaking communicate power relations within Israel, more specifically Jerusalem, and how maps are interpreted by locals of different ethnic backgrounds.

The project group has endeavored to produce a multitude of cartographic analysis on several different maps of Jerusalem, rooted in the theoretical collections and perspectives of primarily John Brian Harley and Denis Wood. To assist and supplement the production of such a cartographic analysis, the group conducted several ethnographically rooted interviews on an academic fieldtrip to Jerusalem, Israel.

Through working with critical cartography and ethnographic interviews, the group found that most tourist-oriented maps tend to place the iconic Old City on the righthand side of the maps, actively promoting the Israeli dominated part of Jerusalem, effectively suppressing The Westbank and the Palestinian presence in the greater city area. Additionally, it was found that maps portraying the Greater Jerusalem area, vary greatly in their portrayal of the Israeli settlements in The Westbank, in terms of perceived permanence.

Lastly, it is concluded that the power of knowledge that maps enforce on their user, is greatly affected by the socially constructed impressions and meanings of the individual, despite the presented findings seemingly suggesting a much simpler and clearer answer.

Indholdsfortegnelse

Abstract	2
KAPITEL 1.....	5
1.1 Projektemne	5
1.2 Problemformulering	8
1.2.1 Arbejdsspørgsmål.....	9
1.3 Semesterbinding	9
KAPITEL 2 – Teori	10
2.1 Kritisk Kartografi.....	11
2.1.1 Dekonstruktion af kort	12
2.1.2 Denis Wood	13
KAPITEL 3 – Videnskabsteori	14
3.1 Fænomenologi	15
3.2 Socialkonstruktivismen.....	16
KAPITEL 4 – Metode.....	17
4.1 Metodiske overvejelser	18
4.2 Etnografisk metode	18
4.3 Feltdagbog.....	19
4.4 Semistruktureret Interviews	19
4.5 Kartografisk analyse.....	21
KAPITEL 5 – Empirisk afsnit	22
5.1 Kort	22
5.1.1 Kort fra Jerusalem.....	22
5.1.2 Kort til interviewene	27
5.2 Feltdagbog.....	29
5.2.1 Rejsen til Jerusalem	29
5.2.2 Byvandring og Den Gamle By	31
5.2.3 Byvandring med Hillel.....	33
5.2.4 Sabbat.....	35
5.2.5 The Hebrew University of Israel.....	37
5.2.6 Hjemrejsen	40
KAPITEL 6 – Analyse.....	41
6.1 Analyse af kortene anvendt under interviewene	41

6.1.1 Detailed Map of Jerusalem 2	41
6.1.2 Map of Jerusalem neighborhoods	42
6.1.3 Greater Jerusalem 2019	44
6.1.4 Delkonklusion.....	46
6.2 Analyse af de fysiske kort.....	47
6.2.1 Carta's Jerusalem	47
6.2.2 The Panoramic Map of Jerusalem	49
6.2.3 Map of Israel – Jerusalem	51
6.2.4 Карта Израиля (Kort over Israel)	53
6.2.5 Mapa Panoramico de Jerusalem (Panoramisk kort over Jerusalem)	55
6.2.6 Delkonklusion	56
6.3 Tværgående analyse.....	57
KAPITEL 7 – Diskussion	59
KAPITEL 8 - Konklusion	62
Litteraturliste	63

KAPITEL 1

1.1 Projektemne

Historien om kort kan spores mere end 25.000 år f.Kr, det har været et vigtigt værktøj som kartografer har brugt til at lokalisere vigtige placeringer. Før i tiden har kort været brugt til at afbilde små områder, hvor de tidligere kort har været af malerisk natur, og kan have grovere træk sammenlignet med moderne kort. Kortene var i stand til at vise de funktioner, som kartografen ønskede at fremvise, men hvor forholdet mellem træk på kortet og virkeligheden på jorden ikke altid var nøjagtig. For eksempel ville funktioner i midten af kortet blive vist meget detaljeret, mens funktioner tættere på kortets kanter var mere grundlæggende. Før i tiden var mange kort mere set som et kunstværk og ikke som et ”værktøj”. I mange tilfælde var kort set som kunstværker først og referencedokumenter dernæst; en del af grunden til dette er, at kortene blev lavet i hånden, var dyre at lave og var et statussymbol at eje (Dorling, 1997).

Kort er lavet af mange forskellige folk og samfund, så kort viser forskellige opfattelser af jorden, derfor findes der mange variationer af kort. Kort er en repræsentation af dem der har produceret dem, og vil derfor reflektere deres ”verdenssyn”, det vil både ske bevidst men også ubevidst, da kort ikke er en simpel repræsentation af verdenen. Før i tiden var det vigtigt for kartografer at repræsentere landskabet i kosmos, hvilket betød at mange kort viste landskabet som det vigtigste element, og mange kort var ofte (og mange er stadig) lavet med en repræsentation af teorier eller deres synspunkt på universet (Dorling, 1997).

I mange kartografiske kredse har der været diskussioner om mange korts egentlige funktion. I disse kredse har det været diskuteret at mange kort handler om social kontrol, og ofte er skabt af hvad kartografen ønsker at se, i stedet for at informere offentligheden. Argumenter omkring nøjagtighed er ofte en af undskyldningerne til at visse ting ikke er vist og for at inkludere andre. Regeringer og andre organisationer, som for det meste er dem der kontrollerer den kartografisk produktion, er oftest dem der vælger hvilken information de indsamler, og hvordan den skal vises (Dorling, 1997).

I *How to lie with maps* af Mark Monmonier beskrives der hvor nemt det er at lyve med kort, men også at det er nødvendigt, for at kunne få en kompleks tredimensionel verden ned på et fladt stykke papir. Derfor har kort ofte en skala som kan være upræcis, samt kortet bruger symboler, der for det meste er forholdsmæssigt meget større eller tykkere end de funktioner, de repræsenterer for at undgå at udelade vigtigere informationer. Der er ingen flugt fra det kartografiske paradoks: For at præsentere et brugbart og sandfærdigt billede skal et nøjagtigt kort fortælle hvide løgne (Monmonier, 1991).

Mange kortbrugere accepterer villigt de hvide løgne der er på et kort, det gør også at det er lettere for kort at fortælle mere alvorlige løgne. Kortbrugere er tillidsfulde: de forstår behovet for at forvrænge geometri og undertrykke funktioner. Kortbrugere stiller sjældent, eller aldrig, spørgsmålstegn ved disse

autoriteter, og de forstår ofte ikke kortets magt som et værktøj til bevidst forfalskning eller subtil propaganda. På grund af moderne computere og elektronisk publicering kan mennesker der ønsker at producere kort i dag, langt nemmere skabe kort med falsk information, hvilket står i kontrast til den tidligere folkekartografi som bestod af håndtegnede kort, der gav anvisninger.

Ifølge Monmonier er et godt kort et der fortæller en mængde små hvide løgne, der undertrykker sandheden for at hjælpe brugeren med at se, hvad der skal ses. Virkeligheden er tredimensionel, rig på detaljer og alt for faktuel til at tillade en komplet, men overskuelig todimensionel grafisk skalamodel. Faktisk ville et kort, der ikke har små hvide løgne, være ubrugeligt. Men værdien af et kort afhænger af, hvor godt dets generaliserede geometri og generaliserede indhold afspejler et valgt aspekt af virkeligheden.

En god propagandist ved, hvordan man former mening ved at manipulere med kort; Politisk overtalelse vedrører ofte territoriale krav, nationaliteter, national stolthed, grænser, strategiske positioner m.m. Propagandisten former kortets budskab ved at fremhæve understøttende funktioner, undertrykke modstridende informationer og vælge provokerende, dramatiske symboler. Folk stoler generelt på kort, og de anderledes spændende kort der tiltrækker øjet og som viser autoritet, gør at propagandakortene bliver accepteret som sandhed. Et eksempel fra Monmonier viser at propagandakort nogle gange forsøger at få et land eller en region til at se stort og vigtig ud, og nogle gange forsøger de at få det til at se lille og truet ud. I det førstnævnte tilfælde kan kortet understøtte en appel til retfærdighed: Den tredje verden er stor, og derfor fortjener den at forbruge en større del af verdens ressourcer, for at udøve mere kontrol over internationale politiske organer, at modtage større respekt og større udviklingstilskud fra de mere udviklede nationer i Vesten og den kommunistiske verden, hvor man ser eksempler på at rigere lande er blevet fremvist på kort i et større perspektiv. Et andet eksempel af Monmonier er at det er set i kort, at ”det lille Israel” og det enorme territorium af de nærliggende olierige arabiske nationer er markeret på kortet. Men selvom kortets geografiske fakta er nøjagtige, fortæller et kort der sammenligner landområdet os intet om Israels avancerede teknologi, skarpe militære beredskab og alliancer med USA og andre vestlige magter. Nogle kortprojektioner kan hjælpe propagandisten ved at gøre små områder større og store områder endnu større (Monmonier, 1991).

De to eksempler er kun få ud af mange, og derfor er vi interesserede i at undersøge hvordan magt kan komme til udtryk i kort, og hvordan kort er brugt til at vise hvem der har ”mest” magt. I vores projekt hvor vi vil undersøge magt i kort, har vi haft interesse i konflikten mellem Israel og Palæstina. Vi har valgt at begrænse os til Jerusalem, som er en by der ligger midt i en konflikt om hvem byen tilhører. Vi har valgt et specifikt område, men området har samtidig en konflikt og historie som er meget kompliceret; I november 1947 stemte De Forenede Nationer (FN) for at opdele det britiske mandat i Palæstina til en

jødisk stat og en arabisk stat. De resulterede i et nærmest øjeblikkeligt sammenstød mellem jøder og arabere i Palæstina. Da de britiske tropper forberedte sig på at trække sig ud af Palæstina, fortsatte konflikten med at eskalere, med både jødiske og arabiske styrker, der gik i åbenkrig (Caplan, 2009).

I 1947 besluttede De Forenede Nationer (FN) at opdele området i det britiske mandat Palæstina i to stater; Israel skulle være et jødisk flertalsområde, mens den muslimske majoritetsstat ville hedde Palæstina. Den hellige by Jerusalem skulle tjene som en neutral religiøs zone, da den var hellig for både muslimer, jøder og kristne. Den muslimske verden udviste stor utilfredshed over FN's beslutning om dannelsen af Israel, da de troede, at det var endnu et forsøg på kolonialisme fra Vestens side og et skridt taget for at eliminere palæstinenserens særegne identitet. Med spændinger på et rekordhøjt niveau brød den arabisk-israelske krig ud i 1948, hvilket resulterede i store tab, og Israel endte med at besidde det meste af det territorium, der tidligere var britisk mandat Palæstina. Efter at have vundet overtog Israel Vestjerusalem og endnu flere palæstinensiske områder som krigsbytte, hvilket var i strid med den FN-medierede traktat (Caplan, 2009).

Resultatet af krigen så en masseflygtningekrise, hvor palæstinenserne blev fordrevet fra deres huse, efterhånden som flere og flere jøder flyttede ind i palæstinensiske lande. Snart blev Palæstina reduceret til Gaza-striben, kontrolleret af Egypten og Vestbredden under kontrol af Jordan, hvilket startede en årtier lang konflikt, der kun resulterede i mere blodsudgydelser og lidelser på begge sider (Caplan, 2009). Konflikten mellem den arabiske verden og Israel blev stadig mere fjendtlig i år 1967. Israel ville have deres handelsruter åbne i Suezkanalen, mens Egypten sørgede for, at det ikke tillod nogen forsendelser, der transporterede israelske varer, at komme igennem. Trusler blev fremsat endnu en gang, og efter at Egypten havde mobiliseret sine styrker, blev der indledt et israelsk luftangreb, som ødelagde den egyptiske luftangrebsenhed fuldstændigt (Caplan, 2009).

På grund af det ødelæggende luftbombardement og dårlig kommunikation mellem Jordan og Egypten, blev Seksdageskrigen afgørende vundet af Israel. Den israelske stat udvidede sit territorium, og overtog hele Jerusalem og besatte også de palæstinensiske lande, der var tilbage i Gaza og Vestbredden. Det lykkedes endda at overtage dele af Egypten og Jordan. Når det hele var sagt og gjort, betød eftervirkningerne af denne krig, at Israel havde fuldstændig kontrol over det, der engang var et land domineret af palæstinensere (Caplan, 2009).

Yasser Arafat dannede PLO (Den Palæstinensiske Befrielsesorganisation) i 1960'erne med den større dagsorden at tage hele Israel og genvinde muslimsk flertalskontrol i området. PLO fortsatte med at kæmpe med Israel i guerillakrig og terrorhandlinger, som resulterede i mange civile ofre. På trods af at han orkestrerede angrebene på Israel, gik Yasser Arafat endelig med til en deling af de to stater, hvor noget land ville tilhøre Palæstina og noget til Israel. Dette blev set som et nederlag til PLO, som tydeligvis

ikke formåede at opnå befrielsen af marginaliserede palæstinensiske civile og gav anledning til mere radikale grupper som Hamas. Oslo-aftalerne var et par aftaler underskrevet mellem Israel og PLO i 1993 og 1995. Disse aftaler blev set som det første skridt mod fred og uafhængig regeringsførelse af palæstinensere, da landene blev delt mellem område A og område B, med den palæstinensiske regering oprettes på Vestbredden. På trods af aftalernes åbenlyst fredelige karakter var både palæstinensere og israelere i streng opposition til aftalerne. Dette gav Hamas, som bestod af ekstremistiske palæstinensere, der åbenlyst opfordrede til en ende på Israel, en chance for at påføre mere vold. Mens konflikten fortsatte med at øges mellem Israel og Palæstina, flyttede israelske bosættere ind i de palæstinensiske flertalsområder på Vestbredden og Gazastriben af flere årsager. De billige, støttede boliger tiltrak nogle; andre strømmede til Vestbredden på grund af den religiøse betydning. De fleste flyttede dog til områder med det palæstinensiske flertal, fordi de ønskede en følelse af genvinding af det israelske land (Caplan, 2009).

Denne migration fra enkeltpersoner, nu kaldet israelske bosættere, viste sig at være meget skadelig i den bredere skala af ting. At flytte ind i de palæstinensiske landområder betød, at disse bosættere var ansvarlige for at tvinge tusindvis af palæstinensere væk fra deres egne landområder. Endnu vigtigere var, at konsekvens af dette træk ikke engang var den umiddelbare skade ved dislokation, men tilstedeværelsen af israelere splittede det palæstinensiske samfund til det punkt, at kollektivisering og langsigtet uafhængighed blev vanskeligere. I dag besætter tæt på en million bosættere de samme landområder på trods af, at deres status anses for ulovlig i henhold til international lov. Selvom mange organisationer har forsøgt at skabe fred mellem de to stater, er situationen stadig meget skrøbelig og ustabil, med næsten daglige hændelser på begge sider af grænserne (Caplan, 2009). I vores projekt vil vi blive klogere på konflikten fra begge siders synspunkt, og vi vil se nærmere på hvordan konflikten og magt er præsenteret i kort i Israel og Palæstina.

1.2 Problemformulering

”Hvor og hvordan udøves magt i en selektion af kort, fra 1979 til 2022, i forhold til konflikten mellem Palæstina og Israel i Jerusalem?”

1.2.1 Arbejdsspørgsmål

1. Hvordan udøver korts portrættering af Jerusalem, i forhold til konflikten mellem Israel og Palæstina i byen?
  - Hvem har produceret kortet og hvem er modtageren?
  - Prøver man at fremstille nogen eller noget som fremmed/fjendeligt?
  - Legitimerer kortet nogen eller nogets tilstedeværelse/fravær?

2. Kan der være en skjult magt i turistkort over Jerusalem?
  - Byen Jerusalem er opdelt af en usynlig grænse, hvordan kommer det til udtryk i kortene?
  - Hvilke turistattraktioner er repræsenteret på kortene, og kan det have en sammenhæng til magt?

1.3 Semesterbinding

Da projektarbejdet på Roskilde universitet er tværfaglig, er en semesterbinding derfor en måde at sammenkoble fagene som der inddrages i projektet. Projektet forankrer sig i Geografi, som kommer til udtryk i vores teori, empiriske indsamling af viden, metode valg samt felttur og feltarbejde. Der er desuden i projektet både en forankring i Samfundsvidenskabelige og Humanistisk-Teknologiske Fakulteter.

For at kunne gennemføre fagmodul projektet i geografi, indgik der tre obligatoriske workshops. Første workshop indeholdt videnskabsteori, hvor vi fik redskaber til hvilke former for videnskabsteoretiske retninger man kunne gå, samt hvordan man kunne benytte dem i projektet. Anden workshop omhandlede kort, og hvordan man i projektet kunne anvende forskellige kort. Tredje workshop indebar analysestrategier, til hvordan vi i vores projekter kunne forholde os til indsamling af empiri, og hvordan denne kan analyseres.

Et af de fag som vi i vores projekt har gjort stor brug af, er Geografi i Praksis. Geografi i praksis, havde fokus på brugen af metoder, feltarbejde og hertil dannelsen af rumligt data. Faget Geografi i praksis, har forankret sig i projektet ved at vi gør brug af korbladsanalyser, etnografiske metoder samt feltnoter. Hertil har vi også benyttet os af kurset kvalitative metoder, som der har inddraget semistruktureret interviews, feltstudier og hertil også etnografiske metode.

Projektets videnskabssteoretiske forankring er socialkonstruktivismen samt en fænomenologisk tilgang. De filosofiske tanker samt erkendelser, som ligger bag både socialkonstruktivismen og fænomenologien kommer til udtryk ved at projektet forsøger at undersøge hvilke sandheder der kunne ligge til grund for kortets produktion og udvikling, de relationer som der derved kommer til udtryk samt hvilken form for virkelighed det er som der herefter udtrykkes på kortene. Hertil om dette i sidste ende derved også hænger sammen med hvordan den virkelige verden egentlig afspejles. Den fænomenologiske tilgang kommer hertil til udtryk ved benyttelsen af interviews da vi kommer frem til viden set fra flere subjekters sider. Her opnås der viden ved hjælp af respondenterne, som fortæller om deres erfaringer.

Ud fra brugen af den forankrede teori i projektet, vil kritisk kartografi som tilgang til at skulle se på hele vigtigheden bag dem som der ”bestiller” kort og dem som laver kortene. Geografi i praksis indstillede os på at forholde os kritisk til kort og samtidig til den information som kortene formidler, som derved førte til brugen af kritisk kartografi i projektet. Yderligere teorier, som dekonstruktionen af kort benyttes til at se på den bagvedliggende magt som kortet kan besidde, som derved kunne tilegnes at kunne styre hvad der bliver inddraget, fremhævet samt fremvist på kortene. Hertil benyttes Wood også i et kartografisk afsnit, hvor det i projektet viser brugen af bestemte koder til at give et bestemt perspektiv af kortet. Når både teorierne og videnskabsteorien sammenlægges, så er det fælles for både fagdimensionen samt fagsammensætninger er at vi i projektet primært forholder os til, samt undersøger, hvor vidt kort egentlig har magten til at kunne afspejle steder på kort, på en anden måde end hvordan den virkelige verden er. Fagsammensætninger er i denne sammenhæng vigtige, fordi projektgruppen både har benyttet semistruktureret interviews, feltstudier, feltnoter og derved etnografiske metode.

KAPITEL 2 – Teori

I dette afsnit vil vi komme ind på vores udvalgte retninger i forhold til projektets teorier. Da der i projektet arbejdes med kort, er kritisk kartografi udvalgt, som en teoretiske tilgang til projektets analyse. Herunder er den kritiske kartografiske tilgang en teori, som John Brian Harley har været med til at udarbejde. Denne teori går ud på en dekonstruktion af kort, ved brug af teorier udarbejdet af Foucault og Derrida. Den næste teori der gøres brug af, omhandler brugen af koder i kort og deres forskellige brug samt funktionalitet fra Denis Woods bog *Power of Maps*.

2.1 Kritisk Kartografi

Kritisk kartografi er en tilgang til kort og kartografi med oprindelse i kritisk teori. Grundantagelsen i kritisk kartografi er at kort og dets skabere er en del af større bagvedliggende sociale relationer, hvori viden, blandt andet den om verdens udformning, samt evnen eller autoriteten til at videreformidle samme viden, er et magtredskab. Kritisk kartografi søger at fremhæve og kritisere dette viden-til-magt-forhold i kartografien, og dermed udfordre ideen om at kort og kartografi er en objektiv videnskab (Krygier and Crampton, 2010; Perkins, 2018) Kritisk kartografi kan derfor også forstås som en modbevægelse til den traditionelle opfattelse af kartografien som en objektiv videnskab (Wood, Fels and Krygier, 2010).

Ved produktionen af kort, er det umuligt at lave verdens- eller landkort med så høj en detaljegrad at alle informationer om det givne landskab kan repræsenteres grafisk på kortet, da kortet vil blive så tæt pakket med information at det vil være svært, hvis ikke direkte umuligt, at aflæse. Selv lokalkort kan ikke medtage alle detaljer, til trods for det betydeligt mindre fysiske område som kortet skal afbillede. På selv de mest lokale kort ses det ofte at bygninger, tele-master, veje og lignende bliver reduceret til universelle mærkater der repræsenterer type og sted, men ikke størrelse eller udformning (se f.eks. 2- og 4-cm kort).

Kartografen skal derfor tage en række beslutninger om, hvad der er 'vigtigt' at afbillede på kortet, hvilket sætter spørgsmålet om kortets objektivitet på spidsen; for hvordan beslutter kartografen sig for hvad der er vigtigt at afbillede på kortet? Kartografen er dog ikke selvbestemmende for kortets udformning; de kommissioneres af bl.a. regeringer og interessegrupper til at producere kort som viser præcis det som de ønsker, hvilket angiveligt kompromitterer kortets objektivitet (Krygier and Crampton, 2010; Wood, Fels and Krygier, 2010; Perkins, 2018).

Kombinationen af den *nodvendige* udvælgelse og den *interessedrevne* kortproduktion, gør at kort altid vil mediere en bestemt holdning til, eller syn på, verden. Kritisk kartografi, kritiserer kartografien, ved først at fastlægge at kort altid er udtrykt gennem sociale magtrelationer, og dernæst forsøger at afkoble kartografien fra den objektive videnskab:

"... a more social theoretic critique, which we argue is a political one, situates maps within specific relations of power and not as neutral scientific documents." (Krygier and Crampton, 2010, s. 12).

Når kartografien er opbundet i magtrelationer, betyder det altså at kartografi ikke kan være en neutral videnskab sådan som det tidligere har været antaget, et punkt som også Monmonier behandler i bogen *How to lie with maps*. Heri gøres der endda argument for at falskheder, altså en ikke videnskabelig

nøjagtighed, faktisk er direkte nødvendige i produktionen af kort; en effekt af det han kalder ”kartografiens paradoks” (tidligere nævnt i afsnit 1.1) (Monmonier, 1991).

Den kritiske kartografi lægger fundament til kartografiens løsrivelse fra den objektive videnskab, gennem den direkte kritik af antagelsen om at kort og kartografi er objektive og neutrale som en naturlig del af deres videnskabelige oprindelse. Kritisk kartografi sætter herigennem også spørgsmålstegn ved validiteten af kort, kartografi og endda kartografen selv, da disse angiveligt må være stærkt påvirkede af både sociale og politiske magtrelationer (Krygier and Crampton, 2010; Wood, Fels and Krygier, 2010).

Tilgængeligheden af moderne kort og digitale kortværktøjer, tillader i dag enhver med adgang til en computer at producere deres egne højqualitetskort; det er altså muligt for enhver, uanset videnskabelig, social eller politisk baggrund at producere og distribuere kort. Som tidligere etableret, er den kritiske kartografiske antagelse, at der er en sammenhæng mellem sociale magtrelationer og den måde kort bliver udformet. Hermed gøres kritikken af kartografiens videnskabelige objektivitet blot mere relevant (Krygier and Crampton, 2010).

2.1.1 Dekonstruktion af kort

I projektet kommer der til at gøres brug af teorien, dekonstruktion af kort, som geografen og kartografen John Brian Harley har bidraget til. Teorien som han udarbejdede i 1989, går ud på at ændre de tolkninger man får ud af et kort, ved at have mere fokus på sammenhængen mellem virkeligheden og den repræsentation af den, som kortet skaber. Han mener at der burde være mere fokus på konteksten som kort skabes i, f.eks. hvilken historiske og sociale sammenhæng der er med på kortet. Teorien har til formål at belyse, hvordan kort som før er blevet brugt som værktøj til magt for visse aktører, i stedet burde kunne bruges af alle i det offentlige. Harley ser kortene, som at kortene er et resultat af sociale relationer og dermed også, at de selv bliver en af de sociale aktører der resulterer i kortene (Harley, 1989; Pickles, 2004).

Harley tager udgangspunkt i forskellige teoretikers arbejde for at udvikle hans sammenhæng af disse teorier, men især Michel Foucault og Jacques Derrida er afgørende for den.

Først starter Harley med at bruge Foucaults diskursanalyse i sammenhæng med kort. Her har Harley klasseret, at udviklingen af kartografi har været styret af to sæt regler. Det første sæt regler styrer den tekniske produktion af kortet og det andet sæt styrer den kulturelle produktion af kortet. Den tekniske produktion har fokus på det videnskabelige aspekt om at afspejle virkeligheden fra et objektivt synspunkt. Den kulturelle produktion finder man ved at grave dybere i den tekniske produktion, her er der fokus på

de værdier og normer som kortet skjuler. Sammenspillet mellem disse to sæt regler giver anledning til et episteme, altså et hierarki, inden for faget kartografi (Harley, 1989).

Harley gør også brug af Derridas retoriske dekonstruktionsanalyse som oprindeligt bruger små tekster, i en kartografisk sammenhæng. Harley forslår at fokuset lægges på, hvad der er videnskabeligt nødvendigt for et kort og hvad der er mere kunstnerisk; ting som de valgte farver, symboler og topografi, er nogle af de eksempler som nævnes i teksten, *Deconstructing the Map* af John Brian Harley fra 1989. Sidst går Harley tilbage til Foucaults tankegang om at se på korts relation til magt i en større sammenhæng, i et samfunds perspektiv. Dette stammer fra Foucaults holdning til at magt er allestedsnærværende i viden og derfor også i kort (Harley, 1989).

Kort afspejler aktørens ideologi og formål. Dette er derfor, at Harley gør brug af Foucault og Derridas teorier til at udfolde, hvad kort ellers kan afspejle af en diskurs, som ikke længere kun handler om, at et kort afspejler virkeligheden. Dermed gør han også op med den status som kortet har, da de i den tid oftest blev lavet for staten, som også nævnes i afsnittet om kritisk kartografi (3.1). Dette passer med, som forklaret i projektemneafsnittet, at kort var dyre at lave, da de var hånd lavet. Deres kobling til staten, gav dem status som et objektivt produkt i, at staten var en af de øverste magter og skulle repræsentere et objektivt parti (1.1). Dette gav de kort der var koblet til staten magt, hvilket indirekte ledte tilbage til at kartografer fik magt. Med denne teori ville Harley starte diskussioner omkring etiske repræsentationer der skabes via kort og hvilken mål kartograferne har med disse (Pickles, 2004). I projektet vil teorien om dekonstruktion af kort, blive brugt til at analysere de forskellige udvalgte kort med fokus på at belyse diverse etiske repræsentationer på kortene.

2.1.2 Denis Wood

Et andet perspektiv, der vil gøres brug af i projektet, er Denis Woods perspektiv på kritisk kartografi. Woods tilgang tager udgangspunkt i Harleys kritisk kartografisk tilgang, dog mener han, at Harley er fanget af de tanker han selv prøver at belyse. Wood ser kort som produktet af sociale relationer, men han ser også kort som selveste en social relation.

Denis Wood ser kort som en repræsentation af fortiden, der gemmer på deres formål via koder og tegn. Wood mener at koder og tegn bruges i kort til at gemme på en interesse selektion. Dette gøres via enten at fravælge inkluderingen af bestemt ting eller ved at markere bestemte årstal, navne eller grupper. Koder og tegn har fået den rolle indenfor kartografi via systemer, som med tiden, er blevet nemt genkendelige for alle. Disse valgte koder og tegn har sat en bestemt standard for kommende kort og deres brug af

koder og tegn. Derfor mener Wood, at kort aldrig afspejler den præcise virkelighed, men altid en deformation af denne virkelighed (Pickles, 2004).

På baggrund af den ovenstående koder og tegn, mener Wood, at disse elementer af et kort er vigtige at have blik på, for at undgå en genskabelse af disse perspektiver der dannes via kort (Pickles, 2004). Denis Wood har dermed opdelt koderne i hans teori, i ti forskellige koder der kan inddrages i et kort, og det er samtidig delt op i to kategorier. Den første kategori er 'Intrasignification', som er det der kan ses på kortet. Den anden kategori er 'Extrasignification', der er koder, som eksisterer uden for kortet, men denne kategori kommer vi ikke til at gøre brug af i vores projekt (Wood, 1993).

Under kategorien Intrasignification, findes der 5 koder: *Linguistic* (lingvistisk), *Tectonic* (tektonisk), *Temporal* (temporal), *Iconic* (ikonisk) og *Presentational* (Repræsentative). De lingvistiske koder, handler om hvilket sprog der er blevet gjort brug af på kortet. Disse koder kan komme til udtryk i kortforklaringen; dette skaber en sammenhæng mellem billederne på kortet og teksten. Den næste kode er tektonisk koder, der sætter rammerne for kortet. Disse koder bestemmer skalaen for målingerne. Den tredje form for koder er, temporal koder, som kan deles op i to underkategorier: 'Tense' (tid) og 'Duration' (varighed). Tid handler om hvornår kortet repræsenterer, hvad den repræsenterer og varighed handler om hvor længe kortet afspejler det der repræsenteres. Den fjerde form for koder er, Ikonisk koder, som er koder der henviser til begivenheder der er sket bestemte steder og dermed giver betydning til steder på kortet. Disse ikoniske koder, skal afspejle de vigtige elementer af verdenen der repræsenteres i kortene. Den sidste af koderne er, de repræsentative koder. De repræsentative koder handler om, hvordan kortet er struktureret for at præsentere specifikke elementer på kortet (Wood, 1993).

Oven i disse koder, mener Wood, at man skal holde øje med ting, som temaet af kortet, emnet og forfatteren. Selveste kortforklaringen er også vigtigt, samt brugen af farver på kortet som der også holdes øje med under vores analyse.

KAPITEL 3 – Videnskabsteori

Dette afsnit vil indeholde en beskrivelse af de videnskabsteoretiske retninger i projektet. Afsnittets opdeling indledes med en redegørelse af fænomenologi og socialkonstruktivismen, og herefter hvordan dette kommer til udtryk i projektet. Der vil redegøres for de to valgte videnskabelige teorier, som der tages udgangspunkt i, i udarbejdelsen af dette projekt. Først bruges den fænomenologiske teori, som ser viden som noget afhængigt af subjektet der erfarer den. Denne videnskabsteori bruges i projektet i

sammenhæng med interviews fra feltturen. Den anden videnskabsteoretiske tilgang er socialkonstruktivismen, som ser det som umuligt for den objektive viden at skabes uden en påvirkning fra subjektet af. Denne videnskabsteori vil ses i projektet i de valgte teorier, som tager udgangspunkt i kort som socialkonstruktioner.

3.1 Fænomenologi

Den første videnskabelige tilgang der ses i projektet, er den fænomenologiske tilgang. Denne videnskabsteori, kommer af kritik af den positivistiske tilgang og tager dermed selv udgangspunkt i nogle andre grundlæggende principper end positivismen. Denne teoretiske tilgang er kommet som et svar på de dominerende naturvidenskabelige tilgange og er således mere rettet til samfundsvidenskabelige og kvalitative forskning. Denne teoretiske tilgang er kommet som et svar på de dominerende naturvidenskabelige tilgange og er således mere rettet til samfundsvidenskabelig og kvalitativ forskning. Fænomenologi startede med teoretikeren Edmund Husserl, som daværende tog udgangspunkt i Bernard Bolzanos tese om bevidstheden. Fænomenologi går imod tanken om en todimensionel verden, hvor verdenen er opdelt i viden og den måde viden anses på. I fænomenologi menes der ikke at være en objektiv verden uafhængig af subjekter, subjekt og objekt, ses dermed altid som afhængig af hinanden. Objekter kan altid kun beskrives ud fra subjekter og deres bevidsthed og omvendt kan subjekter ikke forklares uden objekter. (Bransholm Pedersen and Juul, 2019). Denne videnskabsteori har fokus på at vende tilbage til en før videnskabelige verden, samt før produktionen af moderne viden (Bransholm Pedersen and Juul, 2019).

Fænomenologien bryder med ontologisk realisme, da den ikke går ind for, at der findes en objektiv realitet. Det der erfares ud af subjekter, er den virkelige verden. Fænomenologi bryder også med den positivistiske epistemologi i, at den ikke tror på, at subjektivitet ikke kan brydes fra at komme frem til den sande virkelighed (Bransholm Pedersen and Juul, 2019).

I projektet kan denne videnskabsteoretiske tilgang ses i bl.a. interviewene der er holdt under feltturen til Jerusalem. Interviewene med forskellige subjekter giver nemlig, anledning til en transcendental subjektivitet, ergo en måde at opnå objektiv viden, på baggrund af forskellige subjekters diverse erfaringer. De tre valgte respondenter har alle tre til formål at give et indblik i deres erfaringer af virkeligheden og de tre præsenterede objekter, kortene. Deres erfaringer behandles som viden i projektet efter den fænomenologiske tilgang. Inden disse interviews måtte vi dog selv arbejde på den fænomenologiske reduktion, hvor man skal som interviewer sætte ens egen fordomme i parentes. Der var stadig behov for at vi dannede os en forforståelse for emnet inden vi tog på felttur og skulle afholde interviewene, for at kunne observere fænomenets almen-væsen.

3.2 Socialkonstruktivismen

Socialkonstruktivismen kan være svær at indskrænke til én enkelt videnskabsteoretisk retning, da den har mange forgreninger som hver især stiller skarpt på enkelte områder; f.eks. SCOT (Social Construction of Technology) der fokuserer udelukkende på teknologiers funktioner som værende skabt af socialkonstruerede fortællinger. Socialkonstruktivisme er altså et paraplybegreb der indbefatter en længere række af andre, mere specifikke, afgreninger indenfor samme felt, og projektgruppen mener derfor at det er nødvendigt at afklare hvordan socialkonstruktivismen som helhed skal gøre sig gældende for projektarbejdet. Interessen for socialkonstruktivismen er det *socialt konstruerede* og hvad menes der med dette; der er derfor ikke tale om benyttelsen af en specifik afgrening af socialkonstruktivismen, men nærmere om brug af begrebet og traditionen som helhed (Rasborg, 2009).

Socialkonstruktivismen er, modsat realismen der argumenterer for at al viden optages gennem menneskets fornuft og logik, en videnskabsteoretisk retning der foreslår at erkendelsen af virkeligheden, afhænger af det sociale individs forståelse af den (Rasborg, 2009).

Det betyder at virkelighedsforståelsen, og dermed verdensforståelse, angiveligt vil præges og formgives af holdninger og forståelser som skabes gennem sociale interaktioner og de fortællinger, eller historier, der omgiver individet i hverdagen. Socialkonstruktivismens mest centrale perspektiv er altså at samfundsmæssige fænomener bliver til gennem sociale og historiske processer.

Som effekt af dette, besidder socialkonstruktivismen også et såkaldt 'forandringsperspektiv'; hvis fænomener dannes af sociale interaktioner og fortællinger, må fænomenernes betydning eller udformning derfor også kunne ændres gennem selv samme mekanismer. Socialkonstruktivismen betoner altså, at hvis noget er menneskeskabt, både ting og fænomener, kan det også forandres af menneskelige handlinger. Socialkonstruktivismens sammenføring af det sociale individ, fortællinger og forandring kan indfanges under paraplybegrebet 'den menneskelige praksis' (Rasborg, 2009).

Socialkonstruktivismens erkendelsesperspektiv bygger grundlæggende på antagelsen om at erkendelse sker gennem en erkendende, altså at der er et *subjekt* som skal erkende, og et *objekt* som erkendes. I socialkonstruktivismen er dette dog ikke enden på erkendelsen; subjektet i denne erkendelse er nemlig det sociale individ, et menneske, og som effekt af dennes menneskelige og sociale identitet, forankres erkendelsen af *et noget* i individets evne til at beskrive det; erkendelsen bliver dermed sprogligt forankret. Der er derfor en erkendelsesrelation mellem *sproget* og *det som sproget omhandler*. Socialkonstruktivismen rejser hermed et spørgsmål om sammenkoblingen mellem henholdsvis subjekt og objekt, tænkning og virkelighed, og sprog og det som sproget omhandler (Rasborg, 2009).

Socialkonstruktivismens tilgang til virkeligheden som værende affødt af sociale interaktioner og sociale fortællinger, resonerer kraftigt med Harleys holdning til kort og deres socialt konstruerede funktioner. Harley påtaler nemlig at kort ikke oplyser en objektiv virkelighed, men nærmere en konstrueret sandhed, som ikke nødvendigvis er til at genfinde i den fysiske verden.

Med rod i den socialkonstruktivistiske tradition og Harleys forståelse af kort som socialt konstruerede, er det derfor interessant at undersøge hvilke 'sandheder' der ligger til grund for kortenes produktion, hvilke sociale relationer som kommer til udtryk, hvilken 'virkelighed' der projekteres gennem kortene og hvordan dette i sidste ende stemmer overens med den fysiske verden.

Socialkonstruktivismen vil i denne opgave blive kombineret med den kritiske kartografitradition i analysen af kort og disses ophav og effekt. Det vil gennem dette blive udforsket hvordan den magt over kort og information som beskrives i den kritiske kartografi, både udøves og understøttes af socialkonstruerede fortællinger, politik, religion og tilhør i og til Jerusalem.

Som eksempel på dette kan en gruppe, have socialkonstruerede fortællinger der anmærker et specifikt område som 'deres' hvortil de laver kort der afspejler denne 'virkelighed', til trods for at den samme virkelighed ikke nødvendigvis kan observeres i den fysiske verden. Kortet i dette eksempel er baseret på en mere eller mindre subjektiv fortælling, og kortet der produceres herudfra både understøtter denne historie og understøttes af den. Som yderligere effekt af dette samspil, vil kortene angiveligt besidde og formidle nogle magtrelationer som er betinget af de bagvedliggende sociale fortællinger som kartografen indgår i til daglig. Dette vil, ifølge kritisk kartografisk teori og Harley, afspejle en virkelighed som er funderet i sociale relationer, fremfor en virkelighed funderet i objektiv videnskab.

KAPITEL 4 – Metode

I dette afsnit vil vores metodiske overvejelser blive redegjort for. Her har vi udvalgt fire metoder, som arbejder på tværs og med hinanden for at besvare vores problemformulering bedst muligt. Metoderne er den etnografiske metode, feltdagbøger, kartografisk analyse og semistruktureret interviews, som sammen skal bruges til at analysere de udvalgte kort. Pointen med denne kombination og anvendelse af disse metoder, er at kunne sammenkoble vores indsamlet data ude på feltturen, sammen med vores udvalgte kort.

4.1 Metodiske overvejelser

I projektet gøres der brug af kvalitative metode, ved brug af dybdegående analyser af diverse empiriske materialer. Dette har vi valgt at gøre, for at få de bedste besvarelser på vores problemformulering:

”Hvor og hvordan udøves magt i en selektion af kort, fra 1979 til 2022, i forhold til konflikten mellem Palæstina og Israel i Jerusalem?”

Her er den etnografiske metode udvalgt for at muliggøre iagttagelser ude på feltturen, som kan anvendes i forbindelse med feltdagbog afsnittet (5.2) og under de semistrukturerede interviews. Feltdagbogsmetoden, bruges for at sammenkoble vores observationer under feltturen til de kort som der laves kartografisk analyse af. Sidst kobles de semistrukturerede interviews af personer boende i Jerusalem, som en ekstra vinkel, der kunne give et indblik i viden turister ikke kan opnå alene.

Der har dog under ideprocessen af projektdannelsen, været betragtet et væld af andre metoder f.eks. dokumentanalyse og byrumsanalyse & karakterklassifikation. Byrumsanalyse og karakterklassifikation er blevet fravalgt på baggrund af at, vores formål med projektet og problemformuleringen ikke var at klassificere Jerusalems byområder ift. kort. Metoden dokumentanalyse er fravalgt, da det ikke synes relevant at inddrage et dokument, eftersom at kortanalysen allerede bidrog til et omfattende analyseafsnit. Vi kunne have gjort brug af mange kort til at besvare vores problemformulering, men vi valgte at begrænse os til de otte kort der fremlægges i det empiriske afsnit (Kapitel 5).

4.2 Etnografisk metode

Etnografi er en udvidet iagttagelse af social forskning, socialt perspektiv og de kulturelle værdier i et socialt miljø og etnografien er hertil en sammensætning af metoder som involverer direkte observationer og social kontakt. I etnografisk feltarbejde observeres hele fællesskaber objektivt, og bruges for eksempel, hvis en forsker gerne vil forstå, hvordan en Amazon-stamme lever deres liv, ved at han/hun vælger at observere dem eller leve blandt dem for at kunne observere deres daglige adfærd. Etnografiens mest karakteristiske træk er at forskeren er aktivt deltagende, herved at lytte, observere, stille spørgsmål, og indsamle så mange data som muligt for bedre at kunne belyse den problemstilling som observationen har fokus på. Etnografien har desuden også fokus på at belyse sammenhængen i problemstillingen, ved at kigge på fokuspunkter såsom individers/de observeredes meninger og holdninger. Det er hertil vigtigt at menneskers oplevelser respekteres (O’Reilly, 2012).

Metoden har derfor været brugbar for os fordi vi har kunne observere både Jerusalem, men også forskellige mennesker under vores felttur, som gør at vi derved har været deltagende og observerende. På denne måde har vi kunne skabe kontakt til vores målgruppe, og derved kunne indsamle personlige data i form af personlige holdninger rettet mod konflikten ved selv at være i det givende miljø. Etnografiens formål for os, har gjort at vi har kunne befinde os i det område vi beskæftiger os med, og at vi derfor har kunne interagere med vores målgruppe på stedet igennem interviews. Dette har givet os en bedre forståelse for områder, samt givet os muligheden for at kunne udføre fysiske interviews. Fysiske interviews udgør en forskel, da man bedre kan kommunikere med hinanden når alle parter, som er involveret i interviewet, er fysisk til stede. Hertil har det gjort det muligt for os at observere folks reaktioner på spørgsmålene, som objektive interviewere.

4.3 Feltdagbog

Feltdagbøger er bredt anvendt, og geografer benytter sig af dem til at kunne dokumentere deres observationer. Feltdagbøger er håndskrevne noter og er nyttige fordi at der kan tages noter direkte på stedet. Feltdagbøger bruges desuden til at kunne reflektere over det forskellige feltarbejde man har haft. Feltdagbøger og feltnoter anvendes forskelligt. Feltnoter er noter som beskriver det der sker på feltturen, altså forskernes beskrivelser af steder, deres observationer, begivenheder og forskellige handlinger. Feltnoter inkluderer desuden også forskerens refleksioner over hvad observationerne kan betyde (Punch, 2012). Feltdagbogen derimod beskriver forskerens følelser omkring stedet, og er derved en mere personlig tilgang. Da vi aldrig har været i Israel, og derved kun har en medieret viden, vil en feltdagbog give os en god mulighed for at kunne skrive vores indtryk ned hver og især, og bagefter sammenligne dem. Feltdagbogen giver os desuden en mulighed for konstant at have skrive muligheder ved hånden (Punch, 2012).

4.4 Semistruktureret Interviews

Et semistruktureret interview er et interview, som er mere frit og kræver mindre struktur end et struktureret interview. Her er det ikke mængden af interviews, der har betydning, men dybden af de enkelte interviews. Det er en god ide, når man laver et semistruktureret interview at have forberedt nogle temaer eller emner man kan arbejde ud fra, i stedet for faste spørgsmål. Dette giver interviewpersonen mulighed for selv at vælge, hvad der er vigtigt at komme ind på, på de forskellige tidspunkter. På samme tid giver det interviewer mere rum til at spørge uddybende spørgsmål når der er brug for det. Temaer virker som en rødtråd i semistrukturerede interviews, som interviewer kan komme tilbage til undervejs.

I at det er dybden af interviewet der har betydning, betyder det også, at antallet af interviews er mindre vigtigt. I tilfældet af semistrukturerede interviews er der mere fokus på, at interviewene skal frembringe forskellige sider af en sag og have betydning for projektet (Kristensen and Hussain, 2019).

Vi startede med at udarbejde en interviewguide, der indeholdt spørgsmålsblokke tilhørende til forskellige temaer. Her har vi valgt temaet ”The conflict”, som belyser respondentens viden og holdning til konflikten mellem Israel og Palæstina ift. Jerusalem. Det næste tema, er ”Maps”, hvilket gentages med forskellige kort som respondenterne forholder sig til. Dette tema har til formål at skulle vise forskellige perspektiver på de udvalgte kort, som er fremlagt i det empiriske afsnit. Sidste tema er ”Physical frontier crossing”, temaet skulle uddybe, hvor ofte respondenterne krydsede grænser og hvordan deres oplevelser var, da det skete. Dette tema omhandlede ”the green line” (den grønne linje), som de kalder grænsen mellem West Jerusalem og East Jerusalem.

Vi bestemte os for at tage noter i hånden under interviewet, og til at optage samtalen på en diktafon, hvis respondenterne gav deres tilladelse. Dette valgte vi for at være sikre på vi ikke glemte noget og altid kunne lytte igen til optagelserne under transskriberingen. Da vi også skulle snakke om byer og steder i et land med et fremmedsprog, gav det mulighed for at huske og undersøge byerne bedre senere hen.

Til at finde interview personer, har vi gjort brug af nøglepersoner. Vi har derefter valgt tre personer med så vidt som muligt, forskellige baggrunde, som kunne bidrage på forskellige måder til vores projekt og til vores problemformulering. Vi fik interviewet Moriya, der har en jødisk baggrund og er jøde, Hillel, som også har jødisk baggrund, men er sekulariseret, altså han har adskille det religiøse i at være jøde og Rola, som er muslimsk palæstinenser.

Interviewene startede vi med at en introducerede spørgsmål for at kunne skabe en vis tillid mellem interviewpersonen og interviewer. Her bliver der bl.a. spurgt ind til anonymitet i relation med selve interviewet, men også til interviewpersonens baggrund. Efter disse, kommer der en blanding af grand-tour spørgsmål, opfulgt af uddybende mini-tour spørgsmål til. Disse skulle uddybe nogen af de forrige nævnte temaer, som ville hjælpe os med at belyse vores problemformulering. Eksempler på disse spørgsmål kunne være ”What do you think about the conflict?” efterfulgt af ”How have you experienced the conflict?”.

Interviewene blev så afsluttet af nogle afrundende spørgsmål, hvor interviewpersonen fik mulighed for selv at tilføje noget, hvis de synes der var ting, som var vigtige at nævne. Efter interviewene er en transskribering af svarene nødvendigt, dette har vi gjort ved at samle vores håndskrevne noter og ved at skrive samtalerne ned fra lydoptagelserne. Disse samtaler har vi så koblet til kortene, som der henvises til i interviewene. Herefter har vi valgt de vigtigste pointer, som belyser hvad der ikke kan ses direkte på

kortene og inkorporeret dem i vores analyse afsnit, for at give et nyt perspektiv af disse. (Kristensen and Hussain, 2019).

4.5 Kartografisk analyse

Den kartografiske analyse er en øvelse i at læse og forstå topografiske kort, samt forandringer hertil. Hvordan har et sted på kortet for eksempel udviklet sig, her sammenligninger man med både ældre og nyere kort, hvor man kigger på hvordan f.eks. landskabet og naturen har udviklet sig, samt om der er byer som er vokset. Det kan desuden vise hvordan mennesket har udnyttet og omdannet arealer over tid. Yderligere er det vigtigt i en kartografisk analyse at man desuden også tager på ekskursioner og ser hvordan stedet egentlig ser ud (Jensen and Jensen, 1979).

Kartografiske analyser findes i utallige skabeloner og da geografien især omhandler kultur og natur samt sammenspillet mellem menneske og natur ligger der hertil også en gennemgang af naturrelaterede/naturbetingede fænomener, som derfor går ud over terrænformer på kortet. Begrundelsen for dette ligger i at man gerne ønsker at vide, hvad de forskellige ting er dannet af, hvor gammelt det er samt de bestanddele som de er opbygget af. Kulturen som udspiller sig på stedet, har i stor grad også indflydelse af vejr og klima. I dette tilfælde kan kulturen f.eks. omhandle arealanvendelse, bygninger, erhverver, og infrastrukturer. Når analysen drejes i denne retning, vil det derfor være muligt at kunne udtale sig om udgangspunktet for det sammenspil der er mellem mennesket og naturgrundlaget. Dette er naturligvis ikke de eneste ting som fremstår i en kartografisk analyse, politiske samt økonomiske aspekter spiller hertil også en afgørende rolle når man skal til at fastlægge eventuelle forklaringer (Kjeldsen and Pedersen, 2009).

En kartografisk analyse er derfor også et brugbart værktøj hvis en analyse hertil omhandler udviklinger i forhold til naturen og areal. En kartografisk analyse, behøver dog ikke nødvendigvis kun at forholde sig til ovenstående naturrelaterede elementer. Ved at benytte en kartografisk analyse vil vi i projektet forsøge at analysere os frem til hvor vidt der kan ses magt på de fem kort som vi har udvalgt. Hertil er det muligt for os at inddele kortene i kategorier, og sammenligne dem. Yderligere giver den kartografiske analyse os mulighed for at gå i dybden med hvem det er som kortene prøver at appellere til. Er det f.eks. til turister eller blot et kort til orientering? For vores projekt har den kartografiske analyse en afgørende rolle da vi ønsker at undersøge hvor vidt magt kan vises på kort, og yderligere hvem det er som udøver magten på de forskellige kort. Hvem fastlægger hvordan bygninger, områder og f.eks. seværdigheder ser ud. Hvem fastlægger f.eks. vejene, grænserne og de utallige af stednavne på de forskellige kort? Det er derfor vigtigt i disse sammenhænge at holde fokus på hvem og hvornår disse kort er blevet tegnet og udgivet af. Netop fordi kort repræsenterer deres syn på det der kortlægges. Udviklingen af kort, sker som regel gennem en

analysering af den virkelige verden, hvor kartografen så herefter laver kortet, så modtageren og derved brugeren af kortet tydeligt kan afkode kortet og får derved hjælp til at danne et billede af hvordan den virkelige verden ser ud. I vores kartografiske analyser, fokuserer vi ikke på hvilke naturgrundlag der er på kortene, men vi fokuserer i stor grad på hvordan de forskellige ting på kortet bliver fremvist og fremhævet, og hvad der kan ligge til grund for dette. Vi har valgt fem forskellige kort, som der i analysen vil blive analyseret. Yderligere har vi valgt tre forskellige kort som vi havde med på vores felttur til Jerusalem, som bidrog til de interviews som vi lavede.

På vores fem valgte kort, forsøges det at undersøge sammenhænge, samt hvad der forsøges at formidle brugerne af kortene, ved at analysere kortene gennem Woods og Harleys teorier.

KAPITEL 5 – Empirisk afsnit

I vores projekt anvender vi otte forskellige kort til at belyse vores problemformulering. Fem af disse kort har vi købt da vi var på felttur til Jerusalem. Disse er valgt på baggrund af deres forskellige natur og afspejling af byen Jerusalem. De tre resterende kort, har vi fundet hjemmefra, og disse gør vi brug af i vores interviews, som visuelle referencepunkter. Sidst har vi inddraget vores feltnoter, for at give et bedre indblik i felturen vi tog på og den form for viden vi fik ud af turen. Disse skal hjælpe undervejs i analysen med at give læseren en bedre forståelse af atmosfæren, som ikke kan mærkes gennem kortene.

5.1 Kort

5.1.1 Kort fra Jerusalem

De første fem kort, som vi har valgt at købe i Jerusalem, har vi valgt på baggrund af deres oprindelse og funktioner. Disse vil vi også analysere i kapitel 6, da det er vigtigt at have kendskab til deres oprindelse og funktioner, for at få en bedre forståelse af deres formål. I at disse fem kort er købt i Jerusalems gader, er kortenes formål at portrættere Jerusalem eller det centrale område af Jerusalem, hvor kortene er købt. I vores tilfælde er alle kort over et område af Jerusalem, på forskellige skalaer, men altid med Den Gamle By synligt. Via vores to kritiske kartografiske teorier, ville vi grave dybere i kortenes formål og undersøge, om der er nogen skjulte formål ud over den førnævnte.

Det første kort vi anvender i analysen, er *Carta's Jerusalem*. Kortet er lavet af Carta Jerusalem i 1979. Kortet består både af en forside og en bagside der viser den centrale del af Jerusalem. Den ene side, bagsiden,

viser i småt hele Jerusalem og et kort, der er zoomet ind på Den Gamle By og de større bydele omkring Den Gamle By. På forsiden kan der ses et andet kort, som viser fra et tættere perspektiv Den Gamle By og de omkring liggende kvarterer (*Carta Jerusalem, 1979*). Kortet *Carta's Jerusalem* kan ses herunder:

Figur 1. *Carta's Jerusalem*. Kort over den centrale del af Jerusalem (*Carta Jerusalem, 1979*).

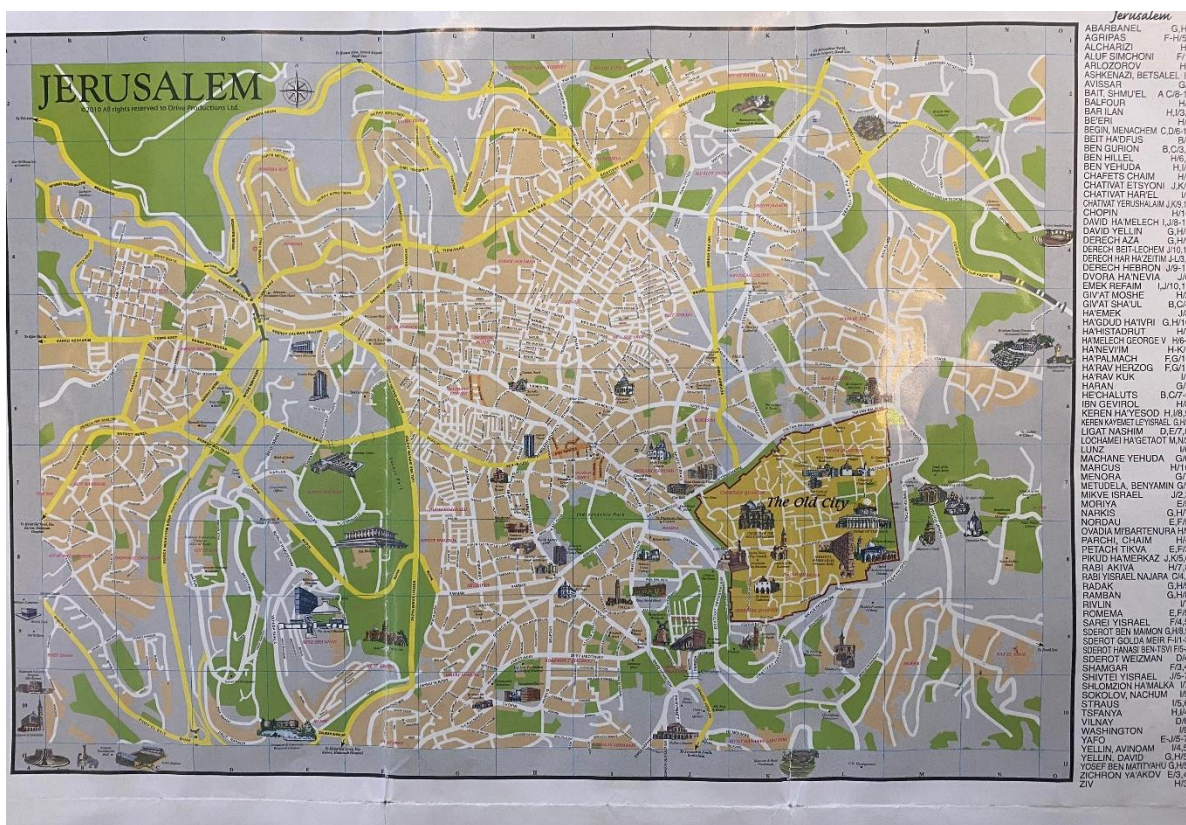
Det andet kort, hedder *The Panoramic Map of Jerusalem*, kortet er lavet af HolyLandGuides.com. Dette kort har på den ene side, et overblik over den vestlige del af Jerusalem, med en legende over seværdigheder. På den anden side af kortet vises et letter, skrå version af Den Gamle By, men da det er den første nævnte side der gøres brug af i projektet, ville denne side ikke uddybes (Holylandguides.com, no date). Kortet *The Panoramic Map of Jerusalem* kan ses herunder:

Figur 2. *The Panoramic Map of Jerusalem*. Kort over den centrale del af Jerusalem (HolyLandGuides.com, no date).

Det tredje kort, er kortet med navnet *Map of Israel* lavet i 2010, af Qassem Company, som er en virksomhed der producerer turist guide bøger og souvenirs. Kortet viser den ene side et overblik over den vestlige del af Jerusalem med en legende til med veje navne. På den anden side er et kort over hele landet og lidt af havet (Drive Productions and Qassem Company, 2010). Kortet *Map of Israel* kan ses herunder:

Figur 3. *Map of Israel*. Kort over den centrale del af Jerusalem (Qassem Company, 2010).

Det fjerde kort er et russisk kort, som indeholder på forsiden en masse forskellige kort over hele landet og Israel/Palæstina og nogen tættere på med Jerusalem i fokus. På bagsiden af kortet ses et stort kort over Israel/Palæstina med byerne og vejene skrevet på. Kortet hedder *Карта Израиля*, hvilket er det russiske for *Map of Israel*, bare på russisk. Kortet blev lavet i 2013 af Qassem Company (Drive Productions and Qassem Company, 2010). Kortet *Карта Израиля* kan ses herunder:

Figur 4. Карта Израиль, Kort over den centrale del af Jerusalem (Qassem Company, 2013).

Det sidste kort der er købt i Jerusalem, er kortet *Mapa Panoramica de Jerusalem*. Dette er et spansk kort, der er lavet i 1998 af Drive Productions. Dette kort viser på forsiden et overblik over Den Gamle By og på bagsiden ses et overblik lidt længere fra med et syn over en del af Jerusalem (Drive Productions, 1998). Kortet *Mapa Panoramica de Jerusalem* kan ses herunder:

Figur 5. Mapa Panoramico de Jerusalem. Kort over den centrale del af Jerusalem (Drive Productions, 1998).

5.1.2 Kort til interviewene

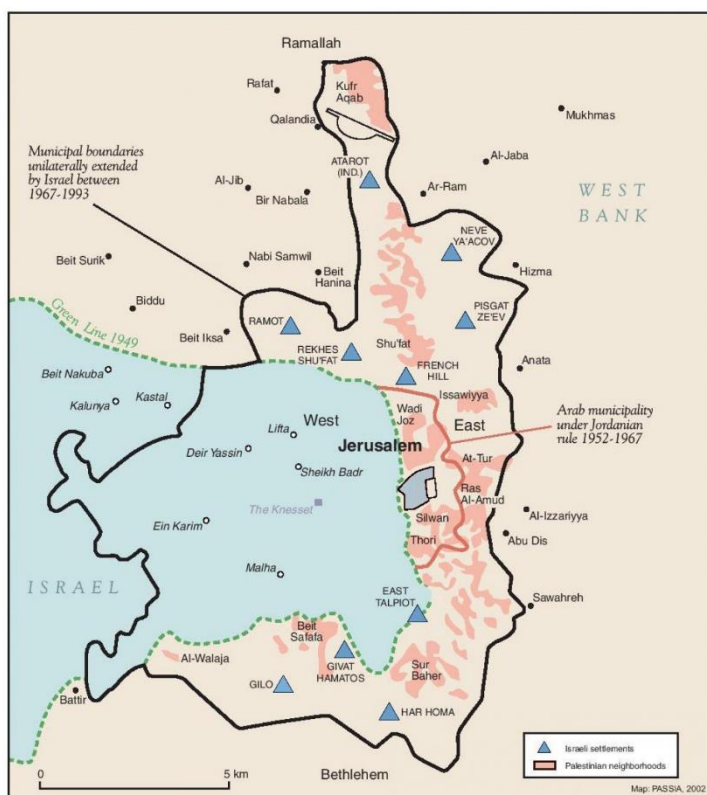
Til de interviews som blev afholdt på feltturen, valgte vi tre forskellige kort, disse kort skulle bruges som visuelt materiale, som respondenterne kunne tage udgangspunkt i for at besvare vores spørgsmål.

Det første kort, som vi kalder ”Map 1” i vores interviews hedder *Detailed Map of Jerusalem 2*. Kortet er fundet på hjemmesiden Orange Smile, som er en turistguide hjemmeside. Det vides ikke hvem den præcise kartograf for kortet er. Kortet giver et overblik over den centrale del af Jerusalem med nogle seværdigheder fremhævet. Årstallet for kortet vides ikke. (Orangesmile, no date)

Figur 6. Detailed Map of Jerusalem 2. Kort over den centrale del af Jerusalem (Orangesmile).

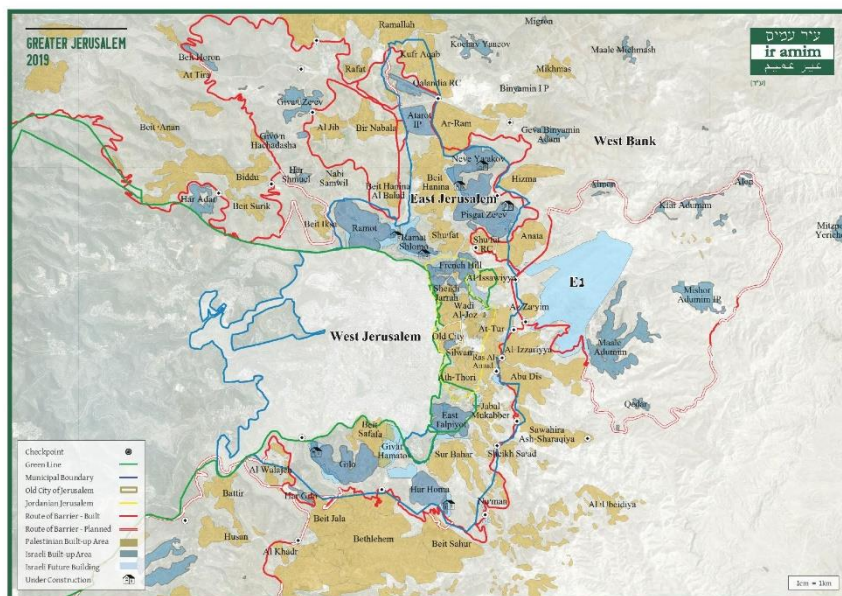
Det andet kort, som vi kalder ”Map 2” i vores interviews, hedder *Map of Jerusalem neighborhoods*. Kortet stammer fra hjemmesiden, JerusalemMap360o. Kortet er lavet af Palestinian Academic Society for the Study of International Affairs, PASSIA i 2002. På kortet ses Jerusalem, byens kvarterer og de omkringliggende kvarterer (JerusalemMap360, 2002). Kortet *Map of Jerusalem neighborhoods* kan ses herunder:

Figur 7. *Map of Jerusalem neighborhoods*. Kort over Jerusalems grænser (JerusalemMap360o, 2002).

Det tredje kort der blev gjort brug af til interviewene, hedder *Greater Jerusalem 2019*, kortet kaldte vi ”Map 3” i vores interviews. Kortet ligger på hjemmesiden Ir Amim, der er en hjemmeside der arbejder på et lige og stabilt Jerusalem i fremtiden. Kortet er fra 2019 og kartografen er Ir Amim associationen. På kortet gives overblik over forskellige grænser for at kunne definere Jerusalem, samt noget territorie fordeling med kortet (Ir Amim, 2019). Kortet *Greater Jerusalem 2019* kan ses herunder:

Figur 8. Greater Jerusalem. Kort over Jerusalems territorier (Ir Amim, 2019).

Disse kort er valgt på baggrund af deres forskellige afspejlinger af byen Jerusalem. Kortene har alle valgt at fremhæve forskellige ting, som vi vil uddybe i analysen. I vores analyse har vi valgt at grupperer *Maps of Jerusalem 2* og *Greater Jerusalem 2019*, for at fokuserer på en ændring i tidsperioden 2002 til 2009.

5.2 Feltdagbog

5.2.1 Rejsen til Jerusalem

Figur 9. billede af vores hostel, ved ankomst i Jerusalem (Kilde: eget billede).

Dagens aktiviteter:

1. Ankomst i Kastrup
2. Mellemlanding i Milano
3. Ankomst kl. 22 i Tel Aviv
4. Transport til Jerusalem
5. Tjek ind på hostel (Cinema hostel)

30/3/2022 – Dag 1:

Vores rejse til Tel Aviv var med en mellemlanding i Milano i Italien. Vi ankom i lufthavnen kl. 22, og skulle derefter igennem paskontrollen. Tre af os kom igennem kontrollen uden problemer, men da sidste medlem af gruppen har et arabisk navn skulle personen igennem yderligere kontrol. Spørgsmålene indebar bl.a. personens formål i Israel, og hvad hendes fars og bedstefars navne er. Da hendes fars navn stammer fra Israel og vores formål var ferie fik vi lov til at komme igennem kontrollen med kun en kort forsinkelse. Vores indtryk var at lufthavnes kontrol var strengere end hvad vi har været ude for før. Ingen af os har før været ude for at blive stoppet pga. af vores navne. Vi fik et indtryk af at det var heldigt at vi lignede turister da der var andre af mellemøstligt udseende som havde siddet længere tid end os, og som stadig ventede på at komme igennem kontrollen da vi fik lov til at gå. Efter kontrollen skulle vi i gennem en corona kontrol, hvor vi alle blev testet. Men efter kontrollen havde et gruppemedlem mistet et kort vi fik udleveret som indeholdt opholdstilladelse for at være i Israel. Vi forsøgte at spørge om hjælp, men de fleste kunne ikke forstå engelsk. Efter lang tids søgen fandt vi til sidst en informationsdisk, som fortalte os at kortet var lige meget for os, da det kun ville være et problem hvis vi skulle leje en bil. Problemet gjorde os dog yderligere en time forsinket. Men vi var heldigvis stadig i tide til at nå det sidste tog fra lufthavnen til Jerusalem. Lufthavnen var af beige sten, med store flotte søjler, mange skulpturer og flotte malerier der gav det et moderne udtryk. Stationen og togene virkede også nye. På perronen stod de fleste skilte på både hebraisk, arabisk og engelsk, det var det første tegn vi så på landets mange kulturer. Det gjorde det lettere at finde det rette tog, dog tog det os tid at sikre os at vi havde fundet det rigtige tog, da der ikke var meget skiltning og vi fandt ikke et kort over togenes ruter i Israel. Da vi ankom til Jerusalem, var kl. 00, og vi besluttede os at gå til vores hostel, da det var uoverskueligt for os at sætte os ind i deres transportsystem så sent om aftenen. Vejen dertil var stille, med stort set ingen trafik eller mennesker.

5.2.2 Byvandring og Den Gamle By

Figur 10. Billede af grædemuren og Al-Aqsa moskeen (Kilde: eget billede).

Dagens aktiviteter:

1. Byvandring omkring hotellet
2. Tage til Den Gamle By, og besøge de forskellige kvarterer
3. Komme i kontakt med Hillel som bor i Jerusalem
4. Mødes med Hillel

31/3/2022 – Dag 2:

Torsdag morgen, dagen efter vores ankomst, startede vi ud med at vi fandt en café og observerede menneskene der gik forbi. Vi satte os ved en café foran vores hostel som var placeret i centrum af Jerusalem. Området er af lidt ældre karakter, og vinduer og facader er slidte. Den gennemgående farve af bygningerne og facaderne er beige sandsten. Selvom området havde en ældre charme, var der rent i byrummet. Folk omkring virkede til at have et formål, som at de var på vej til arbejde eller anden aktivitet. Selvom det var en torsdag morgen i en sidegade i Jerusalem virkede byen travl, og der kom mennesker, biler og lastbiler forbi hele tiden. Lastbilernes formål var de nærliggende butikker og restauranter. Mens vi sad og nød vores kaffe og tog billeder, kom der en hjemløs mand forbi og nærmest tog en af vores telefoner ud af hånden på os. Det var et overraskende moment, men efter et kort øjeblik spænding, tog han et billede af os, afleverede telefonen tilbage og ønskede os en god dag. Oplevelsen var meget anderledes, da den hjemløse ikke spurgte om penge for billedet og virkede til at det kun var for at gøre os en tjeneste. I andre lande skal man være heldig hvis man ser sin telefon igen, efter at den er blevet

taget og i Danmark er det ikke ofte man har interaktioner med hjemløse medmindre de beder om penge. Senere tog vi på en mindre byvandring, hvor vi gik fra vores hostel til en lille park i området, hvor vi så flere mænd i civilt tøj gå med våben. Vi fik senere fortalt af en på vores hostel at det var normalt at se, og at det er en lov om at alle med våbentilladelse kan bære våben, også når de er civile. Efter parken gik vi til et område ved King George st. hvor vi gik forbi Yeshurun Central Synagogue som er en gammel synagoge; The Jewish Agency for Israel som er en organisation med formålet at sikre global sikkerhed for jøder og forbinde jøder til Israel; og The Great Synagogue of Jerusalem. Gaderne i området var rene, og gadebelysningen i gammeldags stil, med det israelske flag hængende i hver gadelampe. Efter vandrede vi videre til en centerpassage med en masse butikker og restauranter. Butikkerne var moderne og mærkerne i den dyre ende, og det var det første turistiske sted vi kom til på vores tur. Passagen førte os til Jaffa Gate, som førte os ind i Den Gamle By, før ankomst havde vi ikke planlagt vores rute, eller hvilke seværdigheder som vi ville se. Vores tur blev påvirket af hvad der fangede vores opmærksomhed, og Jaffa Gate førte os ind i det kristne kvarter. I Den Gamle By fortsatte turismen, og det første vi så var kirker og et lille tog for turister som man kunne tage for at få en rundtur i Den Gamle By. Vi valgte at gå ind til markedet, folk på markedet var meget imødekommende og ivrige efter vores opmærksomhed, for at de kunne sælge os ting i deres butikker. Markedet solgte primært soveniers, og virkede til kun at have turister som målgruppe. Efter noget tid, kom vi forbi en lille butik der solgte mange forskellige kort over Israel. Vi havde valgt et par kort som vi var interesserede i at bruge til vores projekt, men da vores tur var spontan, havde vi ikke hævet kontanter. Manden i butikken valgte så at forlade hans butik, for at gå med os flere gade væk for at finde en automat. Situationen var lidt ubehagelig og han var meget nærgående, men det var sikkert fordi han ikke ville miste sit salg. Efter vi havde købt vores kort, kom vi ind på markedet i det muslimske kvarter, her var mange af butikkerne det samme som tidligere, men der var også butikker som solgte ting af muslims kultur, som hijab og burkaer og butikker med arabiske delikatesser. Markedet her virkede ikke kun til at være for turister men også til at være for muslimer i området. Da vi gik i de små gader fra det muslimske kvarter mod det jødiske, kom vi forbi et område hvor der var meget militær. Vi havde ikke tidligere stødt ind i militæret i de andre kvarterer, så det gav os et indtryk, at militæret var i zonen mellem det muslimske og det jødiske kvarter. Efter vi så militæret kom vi til nogle tunneller i Den Gamle By, som førte os til det jødiske kvarter. Der mødte vi en indgang til et security check, og vi blev i tvivl om vi kunne fortsætte da der ikke var nogen skiltning på hvad der var bag. Vi gik derfor hen for at spørge, og de bød os velkommen, da vi spurgte om det kostede noget blev de overrasket og fortalte *"det koster intet at besøge guds hus"*. Da vi kom igennem sikkerhedskontrollen, kom vi ud af tunnelen til Grædemuren (The Western Wall), det kom som en overraskelse, da der ikke havde været nogle skiltninger der indikerede det. Det var en meget anderledes oplevelse, og da vi ikke havde

planlagt vores besøg, var det ikke nemt at finde ud af hvor vi skulle starte og slutte. Området var fyldt med mennesker, i nogle områder var der glade mennesker som virkede til at de fejrede noget, andre steder var der skoleklasser, og mange var nede og bede ved Grædemuren. En ting der gjorde indtryk var stemningen, alle var i højt humør og en anden var at grædemuren var opdelt. En side til mænd og en anden side til kvinder, siden til mænd var den største og der var flest der bedte der. Efter vores besøg af grædemuren, gik vi videre ind i det jødiske kvarter. Her var der intet marked længere, men en masse små huse og det var det mest stille kvarter i Den Gamle By, hvor der kun løb børn rundt og legede. Efter vores Byvandring og besøg i Den Gamle By tog vi tilbage til vores hotel. I løbet af dagen havde vi haft kontakt til en kilde i Jerusalem (Hillel), som vi havde fået hjemmefra før vi tog afsted, og aftalt et møde med personen. Mødet vi aftalte, var uformelt da vi fik at vide at torsdag er en festdag i Israel, da det er sidste ”åbne” aften før sabbat. Vi aftalte at mødes på en bar hvor vi kunne få en drink og aftale vores tur yderligere, da han havde sagt ja til at hjælpe os med at finde personer til vores interviews i Jerusalem. På baren lagde vi mærke til at kulturen er anderledes end i Danmark, da man ofte ser teenagere i nattelivet i Danmark. I Jerusalem var nattelivet 18+, og det virkede som om at folk drak for at hygge sig og ikke kun for at blive fulde, kulturen var også at folk sad og snakkede og der var ingen der dansede. På vej hjem var byrummet tomt, de eneste man så var unge mennesker på vej hjem fra barer.

5.2.3 Byvandring med Hillel

Figur 11. Billede fra Machaneh Yehudah Market i Jerusalem (Kilde: eget billede).

Dagens aktiviteter:

1. Besøge Machaneh Yehudah Market
2. Byvandring
3. Planlægning af lørdag
4. Restaurant Menza

1/4/2022 – Dag 3:

Fredag dagen efter vores møde med Hillel, havde vi aftalt at mødes med ham på et marked i Jerusalem. Formålet var at han ville hjælpe os med at handle ind, da vi skulle forberede os på sabbat, hvor byen lukker ned. Sabbat varer fra solnedgang fredag til solnedgang lørdag. Det gav os også en mulighed for at han kunne vise os rundt i området. Vi mødtes med ham ved markedet omkring middag, og vi var ikke de eneste der havde den idé, markedet var proppet med mennesker, som gjorde det svært at komme rundt. Der var også andre turister på markedet, men de fleste folk var lokale som skulle handle ind til sabbat, da det hos mange er en tradition at der bliver holdt et festmåltid om aftenen. Efter vi havde gået rundt på markedet, gik vi rundt i en gammel bydel tæt på markedet, hvor Hillel var vores guide. Vi gik rundt i bydelene Mazkeret Moshe og Knesset Yisrael, områderne var meget stille. Grunden var nok at de fleste enten arbejdede eller var ude i byen og forberede sabbat. Hvad der var mest i øjenfaldene på vores tur var at vi så en opslagstavle midt i bydelen; vi fik fortalt at det var deres måde at kommunikere på, f.eks. ved dødsfald eller andre arrangementer, da bydelen er meget religiøs og mange ikke ejer telefon eller internet. En anden ting der var interessant, var da vi ledte efter en skraldespand og spurgte om en malet container der stod på hjørnet, var til det formål. Det var det bestemt ikke, da containeren rigtigt nok var til affald, men kun til religiøse ting, f.eks. brugte toraer eller andre religiøse genstande som var i stykker eller slidt op. På vores tur fik vi også en lille guide i hvordan vi begår os i de religiøse områder og hvilke områder vi skulle undgå. I de fleste områder hvor ikke-jøder og turister ikke er velkomne er der store skilte med stor skrift i sort og i rød. Det problematiske var dog at skiltene stod på hebraisk, så vi var nødsaget til at tage et billede for at kunne genkende det igen. På vores tur mødte vi store guidede turistgrupper, hvor vi overhørte nogle af de historier de fortalte, en af dem handlede om moskeen Al-Aqsa, som han fortalte, var bygget oven på det gamle jødiske tempel. Vore opfattelse var at de fleste af historierne var positive mod jødedommen og havde en negativ tone i forhold til islam. Senere på eftermiddagen da vi kom hjem til vores hostel, fik vi en besked om at den tur vi havde planlagt lørdag

var blevet aflyst. Turen var til det døde hav, og var planlagt da vi gerne ville ud af byen under sabbat, så vi havde aktiviteter under nedlukningen. Så vi forsøgte at skaffe en ny tur, efter kontakt til forskellige bureauer, fik vi planlagt en ny tur. Men også denne tur blev aflyst, og derfor begyndte vi at undersøge hvorfor vores ture blev aflyst. Efter vi fik kontakt med guiden fra turen vi havde booket, fik vi fortalt at det var pga. sikkerheden i området. Grundet begyndelsen af ramadan, og sabbat som var samme dag, vurderede de at det var en for stor risiko fordi folk forventede et sammenstød mellem de to kulturer. Vi blev også rådet til at undgå Den Gamle By, da det var et område i risikozonen. Om aftenen havde vi aftalt at mødes med Hillel igen, på en ud af de to restauranter som havde åbent under sabbat. Turen til restauranten var meget speciel, da den ellers travle by nu var helt tom. Det eneste vi så på vejen til restauranten, var en mand der bad på gaden, og én bil med turister i. Restauranten var helt proppet, men det var forståeligt da kun to restauranter i byen var åbne. I løbet af dagen lagde vi mærke til at der er meget politi i bybilledet, og de kørte med blink tændt selvom de kun kørte patrulje. Det gav os et indtryk af at deres funktion var mere præventiv end det f.eks. er Danmark, men om aftenen hverken da vi gik til eller fra restauranten så vi ikke politi eller militær.

5.2.4 Sabbat

Figur 12. Billede af udsigt over Ein Kerem (Kilde: eget billede).

Dagens aktiviteter:

1. Besøge Ein Kerem
2. Besøge Zoological Gardens
3. Restaurant Pergamon

2/4/2022 – Dag 4:

Da vores tur til det døde hav blev aflyst, fik vi anbefalet at tage til Ein Kerem som er en lille landsby i udkanten af Jerusalem. Da en af gruppens medlemmer blev syg var vi kun tre der tog afsted på turen. Vores oprindelige plan var at tage til Tel Aviv, og se byen eller besøge stranden. Men pga. sabbat gjorde det umuligt da der ingen offentlige transport var, så vores eneste mulighed var at finde en muslimsk taxachauffør, da de ikke holder sabbat. Det var dog for dyrt til at køre distancen til Tel Aviv, derfor faldt vores valg på Ein Kerem. Vores taxachauffør var meget venlig og imødekommende, for to af os, da han var fornærmet over at den tredje havde misforstået ham. Han spurgte meget ind til hvorfor vi var i Jerusalem og hvilke planer vi havde. Han var også meget interesseret i vores religiøse overbevisning, og da vi ikke havde et tydeligt svar, da ingen af os er religiøse, begyndte han at prøve at gætte. Han nævnte alle religioner og da vi ikke havde valgt nogle, begyndte han at nævne kristne trosretninger, indtil vi bare svarede ja på en af dem. Han spurgte ikke ind til om vi var ikke troende eller om vi var ateist. Da vi havde sagt at vi var kristne, prøvede han at sælge os ture til Betlehem og kirkebyvandring, som vi takkede nej til. Da vi ankom til Ein Kerem, kom vi til en lille by i en dal, byen var mere afskåret fra Jerusalem af snævre veje og bakker, så da taxachaufføren tilbød os at aftale et afhentningstidspunkt takkede vi ja. Byen var meget kristen da der var mere end fem kirker i den forholdsvis lille by. Der var en del turister i byen, og det ikke virkede til at der blev holdt sabbat. Vi besøgte først Church of Saint John the Baptist, som vores taxachauffør havde anbefalet os. Det var en meget flot kirke hvor væggene var af mosaik. Efter vores besøg i kirken valgte vi at gå op til en kirke på toppen af bjergsiden af landsbyen. Men efter at have gået meget længe endte vi i et skovområde, og fandt ud af at vi havde gået forkert. Da vi kom ned fra bjerget igen, fandt vi ud af at kirken havde eftermiddags lukket, men på det tidspunkt gjorde det ikke så meget, da vi ikke var klar på at bestige bjerget igen, selvom udsigten var flot. Tidsmæssigt passede det også med at vores taxachauffør var tilbage for at hente os. Vi valgte derefter at tage til The Zoological Garden i Jerusalem, som er en zoologiskhave, taxachaufføren fandt det meget besynderligt at vi hellere ville det end at tage til Betlehem. Men for os var det for at koble af, fra alle de nye indtryk fra byerne, og føle at vi havde lidt ”fri” fra vores studietur. Da vi ankom til den zoologiske have, var det som om at vi havde fundet ud af hvor alle jøderne holdt deres sabbat. Hvilket var underligt for os da der var rigtig mange praktiske ting der havde lukket under sabbat. Vi havde aftalt med taxachaufføren at vi kunne ringe til ham når vi havde brug for et lift hjem, hvilket vi gjorde da det var umuligt at få en taxa på stedet. Det gjorde os også mere trygge at vi nu kendte taxachaufføren. Denne gang havde han taget sin datter med, og der var en rigtig god stemning i taxaen. Han fortalte om de forskellige nabolag, og udpegede de af dem der var mest religiøse. Han fortalte at hvis vi som kvinder gik ind i området med udækkede skuldre eller knæ, kunne vi blive udsat for at få kastet æg på os. Han fortalte også at hvis han som muslimsk mand

gik ind i de områder, kunne de finde på at kaste med sten efter ham. I løbet af dagene vi var i Jerusalem, lagde vi mærke til at største delen af de turister vi havde observeret, enten havde en relation til Jerusalem (familie) eller havde en religiøs overbevisning. Det kan også vi derfor at taxachaufføren var så opsat på at vi også måtte være religiøse. Da vi kom hjem til vores hostel, gik vi alle fire samlet ud og spise på en restaurant, da sabbat var ovre. Vi havde fået anbefalet restauranten af Hillel. Om aftenen var der igen kommet liv i gaderne, der var endda live musik i gaderne og alle restauranterne var åbnet op igen.

5.2.5 The Hebrew University of Israel

Figur 13. Billede inde i synagogen på The Hebrew University of Israel (Kilde: eget billede).

Dagens aktiviteter:

1. Møde Hillel ved The Hebrew University of Israel
2. Interview med Hillel
3. Interview med Moriya
4. Finde en tredje interviewperson
5. Besøge Den Gamle By, igen
6. Gøre klar til vores hjemtur

3/4/2022 – Dag 5:

Søndagen var højdepunktet på vores tur, og det var der vi kunne få indsamlet det sidste og vigtigste empiri til vores projekt. Om søndagen havde vi aftalt at mødes med Hillel ved The Hebrew University of Israel, da han går på universitetet. Han havde aftalt med vagterne på forhånd at vi kom, da man enten skal være studerende på skolen eller have en tilladelse til at komme ind. På vores tur derhen forsøgte vi os i for første gang at tage deres letbane, vi syntes ikke at deres transport system var nemt at finde rundt i, også selvom de fleste navne også stod på engelsk. Derfor havde vi undgået offentlig transport ind til videre, det lykkedes os også at glemme navnet på den station vi skulle af på, så vi måtte gætte os frem, hvilket heldigvis også var tæt nok på. Da vi ankom til Universitetet var der en del security, og de skulle tjekke vores papirer, pas, og tasker før vi måtte komme ind. Efter det fik vi en lille rundvisning på universitetet af Hillel, hvor vi først gik i Universitetets botaniske have. Derefter viste han os synagogen på Universitetet, og da der var tomt, fik vi lov til at gå ind i den, det var vores alles første besøg i en synagoge. Synagogen havde en flot udsigt over Jerusalem, udsigten var speciel da vinduet pegede mod Den Gamle By, men det første man lagde mærke til, var Al-Aqsa moskeen. Efter vores rundtur fortsatte vi til biblioteket, hvor vi foretog vores første interview til vores projekt, med Hillel. Efter vi var færdige med interviewet, fik vi sagt farvel til Hillel, og han gav os kontakt til vores næste interview person. Men først havde vi en plan for at se universitetets kortbladsarkiv. Inde i kortbladsarkivet mødte vi en venlig dame som ville hjælpe os, og da vi fortalte at vores interesse var gamle kort over Jerusalem, tog hun det meget bogstaveligt, og viste os nogle af de ældste kort som er tegnet over Jerusalem. De ældste hun viste os var franske kort, helt tilbage fra 1818, og de andre var fra 1880. Det var en rigtig god oplevelse og vi fik set på en masse kort, og hun fik vist os hvordan vi kunne finde kortene igen på deres universitets hjemmeside. Efter at vi havde vores i kortbladsarkivet, var det blevet tid til vores næste interview. Vi havde aftalt at mødes med vores interviewperson, uden foran arkæologbygningen på universitetet, det var ikke nemt at finde da vi kun så et skilt på hele campus, som vi ikke var i nærheden af. I løbet af vores tid observerede vi at etniciteterne på Universitetet var meget blandet, der var folk fra næsten alle kulturer. De fleste gik i grupper af folk af deres egen etnicitet, men der var også mange blandede grupper. Vi lagde også mærke til at der gik mange rundt fra militæret i grønne uniformer. Vi fandt arkæologbygningen, og vi mødte Moriya, som gerne ville deltage i vores andet interview. Hun var meget energisk, og havde meget at fortælle. Man fik en følelse af at hun var meget patriotisk. Hun gik ind for at Jerusalem skulle være israelsk, og hun havde meget stærke holdninger i forhold til konflikten. Men samtidig virkede hun også som et kærligt menneske, som selv havde muslimske veninder, og gik ind for at folk skulle behandles ordentligt, selvom man havde forskellige holdninger. Efter vores interview med Moriya, var vi på jagt efter en tredje interviewperson. Da vi allerede havde et interview med en som var på den ene side af konflikten, og en

som var i midten af konflikten, synes vi et det kunne være spændende at få et interview med en som var på den modsatte side af konflikten. Derfor ville vi gerne prøve at finde en palæstinensisk muslim som vi kunne interviewe. Det var svært at finde i starten, da de fleste gik i grupper, og fordi vi lige skulle samle mod til at spørge en fremmed person, om et interview om en konflikt som er et ømt punkt for mange. Vi valgte derfor at tage en pause og sætte os i den botaniske have og nyde solen lidt. Men i den botaniske så vi tilfældigvis Rola, som var palæstinensisk muslim, og hun gik med til at være vores tredje person. Rola var ikke så god til engelsk, men hun var i stand til at få sine vigtigste pointer frem, og give os en masse referencer hun synes var vigtige. Efter vores besøg til universitetet valgte vi at gå tilbage til byen, pga. den offentlige transport, men også for at se efter de usynlige grænser. The Hebrew University of Israel er israelsk men ligger omringet af palæstinensiske bydele, og ruten fra universitet har meget skiftene byzoner. De usynlige grænser var rigtigt nok usynlige. Men der var en detalje vi lagde mærke til; i de zoner som der var israelske hang der israelske flag i lygtepælene. En anden ting, som vores tidlige taxachauffør gjorde os opmærksomme på var at selvom de fleste bygninger havde de samme farver og strukturer, var en af de største forskelle, vinduerne i byzonerne. Vi var dog ikke helt sikre på hvor mange steder de galte, da det fleste så meget ens ud for os. Da vi ankom til Den Gamle By, ankom vi først til Damaskus Gate, hvor det vrimlede med politi og militær. Foran porten var der mindst 20, og vi valgte derfor at gå en stor bue udenom. Det virkede dog fredeligt, og da der stadig var et par timer til ramadan, valgte vi at gå ind i Den Gamle By, dog fra en anden indgang. Stemningen var god i Den Gamle By, der virkede lidt mere stille end vores første besøg, vores formål var at købe lidt souvenirs før vi skulle hjem og pakke. Et på timer efter fandt vi ud af at der havde opstået en konflikt foran Damaskus Gate, hvor omkring 19 personer kom til skade. Dog først et par timer efter vi havde forladt Den Gamle By.

5.2.6 Hjemrejsen

Figur 14. Billede af kaotisk kø i lufthavnen (Kilde: eget billede).

Dagens aktiviteter:

1. Check ud fra hostel
2. Tog til Lufthavnen
3. Fly fra Tel Aviv til København (mellemlanding i Italien)

4/4/2022 – Dag 6:

Da vi kom ind i toget til lufthavnen, var det en anderledes oplevelse end da vi skulle til Jerusalem. For denne gang var vores tur om morgenen, så toget var helt proppet. Vi så rigtig mange jøder i toget, og de gik i gang med et ritual med deres bedesjal, de havde næsten alle bederemme på. Turen varer omkring en halv time og hele turen til lufthavnen bad de. Da vi ankom til lufthavnen, var det virkelig kaotisk, da der var virkelig mange mennesker. Det virkede til at der var mere end 200 foran os i køen til check in, og det tog os omkring 2,5 time, at komme igennem køen. Vi lagde også mærke til i lufthavnen, at rigtig mange turister var jødiske amerikanere. Hvor vi lagde mærke til, at som man ofte ser i lufthavnene i EU, at der er fortrinsret for europæere, så var der også fortrinsret for amerikanere. Resten gik heldigvis godt, og vi kom hurtigt igennem security, så vi nåede vores fly.

KAPITEL 6 – Analyse

I første analysedel vil der fremlægges en analyse af tre forskellige kort: *Detailed Map of Jerusalem 2*, *Map of Jerusalem Neighborhoods* og *Greater Jerusalem 2019*. Analysen vil foregå ud fra teorien om dekonstruktion af kort udarbejdet med hjælp fra John Brian Harley, samt Denis Woods teori om konstruktionen af et kort via specifikke koder. Til analysen af disse vil der gøres brug af interviewene som støttende viden. Disse tre kort vil blive analyseret hver for sig og opsamlet i en delkonklusion herefter. I anden del af analysen vil der analyseres fem nye kort, købt i Jerusalem: *Carta's Jerusalem*, *The Panoramic Map of Jerusalem*, *Map of Israel - Jerusalem*, *Карта Иерусалима* og *Mapa Panoramico de Jerusalem*. Disse vil også blive analyseret ud fra de to førnævnte teorier og blive opsamlet i en delkonklusion.

Den første analysedel vil blive brugt til at give et indblik i portrættering af Jerusalem i form af kort, fra hjemmesider. I den anden analysedel vil der blive belyst, hvordan kort lavet og solgt i Jerusalem, hovedsageligt til turistiske formål, portrætterer byen.

Sidst i analysen vil begge analysedele samles i en tværgående analyse, hvor der vil blive gennemgået forskellen og lighederne på kortene brugt under interviewene og de fysiske kort, købt i Jerusalem.

6.1 Analyse af kortene anvendt under interviewene

6.1.1 Detailed Map of Jerusalem 2

Det første kort anvendt i interviewene er kortet *Detailed Map of Jerusalem 2*, fra Orangesmile.

På den tekniske front (teknisk produktion) er kortet først og fremmest ikke dateret, og dette fremgår heller ikke tydeligt på hjemmesiden hvorfra kortet er taget, hvilket kan gøre dette turistkort problematisk at bruge til navigation, da der er en risiko for at kortet ikke er up-to-date (Wood, 1993). Dertil fremgår der ikke et tydeligt skalaforhold på kortet hvormed afstande ikke er til at bedømme. Kortet har dog en nord-pil øverst i venstre hjørne, og er inddelt i et 'grid' (gitter) (Orangesmile, no date). Nord-pil og gitter bruges ofte på kort hvor orientering er hovedformålet med kortet, dog er der på denne type kort altid angivet et målestoksforhold hvormed brugeren kan bruge kortet til præcis orientering (f.eks. til orienteringsløb hvor det er gavnligt at kende afstande mellem poster)(Dansk Vejhistorisk Selskab, no date). Dette kort er derimod ikke designet til simpel orientering, men i stedet til turistorientering; dette fremgår gennem de tydeligt fremhævede bygninger og seværdigheder, som ikke ville være synlige på en almindeligt topografisk kort (Orangesmile, no date). Kortets kunstneriske valg i forhold til udseendet af kortet, syntes Hillel vores respondent ser sjovt ud, da det virker til at være helt deformeret, og at der desuden er store forstørrelser af visse områder som parker og Den Gamle By. Hillel påpeger at mængden af landmarks er

”ridiculous”. Dette kan derfor være et resultat på sociale relationer der har påvirket hvad er fremtrædende på kortet, samt hvem det er som der har designet kortet (Harley, 1989).

Kortet er rettet mod den engelsktalende turist, da alle de fremhævede attraktioner er noteret med deres engelske navne. Kartografen har gjort brug af farver for at inddele kortet i tre hovedsektioner: Det grønne naturfyldte område til venstre på kortet (sydvest), byen markeret i en lyserød farve der optager den centrale del af kortet samt hele den øvre del, og sidst Den Gamle By til højre på kortet markeret i en rødlig farve. Den Gamle Bys placering til højre på kortet, tillader en større del af den israelske side af Jerusalem kan blive vist på kortet. Hillel, regner dog ikke med at se ændringer på kortet, fordi han ikke forventer at der vil ske en udvikling i de sociale relationer mellem Israel og Palæstina (Bilag 1; Orangesmile, no date).

Angående den kulturelle produktion, er der som nævnt gjort plads til at vise en større del af den israelske del af Jerusalem, ved at flytte kortets perspektiv vest på, hvormed kortet ikke centrerer om Den Gamle By, til trods for at netop Den Gamle By er en meget central lokation for både troende og turister. Det ville derfor være en mulig antagelse at kartografen eller organisationen bag dette kort har haft en interesse i at fremhæve israelske seværdigheder og turistattraktioner, og samtidig undertrykke tilsvarende palæstinensiske seværdigheder (Harley, 1989). Hillel fortæller at det første kort, er okay for turisterne, men at det er fattigt på informationer omkring Jerusalem, og at der godt kunne være flere cafeer markeret på kortet, og især dem som der har åbent under sabbat. Han følte også at kortet er nationalistisk på grund af overskrifter som ”Renaissance Jerusalem/Old City”, som viser en antagonisme mellem de to (Bilag 1). Dog er det eneste som Moriyafortalte at hun ønskede at ændre på kort et, var at hun kunne få muligheden for at se under moskeen i Den Gamle By. Hun ønskede dette fordi, hun fortalte at hun leder efter beviser på noget som biblen formidler. Det er blandt andet derfor at Moriyahar valgt at studerer arkæologi fordi at hun ønsker at ”bevise” at det er deres land (Bilag 2; Orangesmile, no date).

6.1.2 Map of Jerusalem neighborhoods

Det andet kort, som blev brugt til interviewene, var *Map of Jerusalem neighborhoods* fra 2002. Som del af den tekniske produktion, er kortet her er blevet forsimplet gevaldigt; der er ingen reference til landets topografi, altså ingen markering af bjerge, bakker, dale m.m., der er ikke markeret faste grænser mellem de palæstinensiske og israelske byer eller bosættelser. Bemærk at kortet er fra 2002, hvormed muren der angiveligt beskytter Israel og dets bosættelser, endnu ikke var opført (ReliefWeb, 2002). Hillel vores

respondent fra Jerusalem, påpegede også at kortet er forældet, og at der er blevet overtaget langt flere palæstinensiske sider af Israel siden kortets oprindelse tilbage fra 2002. Hillel mente desuden også at kortet derved ikke er lige så brugbart, fordi at det netop er for gammelt, og ikke repræsenterer hvordan situationen er nu. Kortets relation til samfundet fungerer altså ikke, ifølge Hillel (Bilag 1; Harley, 1989). Dog kan kortet i sig selv, stadig være relevant til at se på udviklingen af deres bosættelser. Dertil skal det bemærkes at de israelske bosættelser er markeret med blå trekantede, og de palæstinensiske bosættelser (på kortet kaldet nabolag) er markeret med en rødlig farve og hvad der fremstår som mere naturlige former. Ydermere er territoriet indenfor Jerusalems kommunegrænse det eneste hvor palæstinensiske bosættelser er tydeligt markerede og farvelagte, hvor der uden for dette område blot er prikker der repræsenterer bosættelser. Vores respondent Hillel fortalte at han ikke føler at han passer ind i nogen bestemte områder, og at han derfor nogle gange godt kan være usikker, fordi lokale godt kan se hvor man er fra, ud fra ens udseende (Bilag 1). Moriya pointerer også at der er arabiske områder, hvor hun heller ikke føler sig velkommen. Hun fortalte at hun virkelig kan mærke hvordan den muslimske befolkning ikke kan lide dem (Bilag 2). Rola derimod, fortalte os at hun ikke føler sig utryk på israelske områder, fordi hun har et israelsk dankort. Vi syntes dette var et interessant input, i og med at et dankort kunne skabe den form for tryghedsfølelse hos Rola. I forhold til grænser og områder, kan det yderligere pointeres at lige præcis de her indtegnede grænser på kortene, kan altså ikke ses i virkeligheden, men at alle dog godt ved at de findes og hvor de er. Dette gøres meget tydeligt når man går i de forskellige kvarterer, da der for eksempel på den israelske side, gøres brug af israelske flag som hænger på lygtepæle. En anden faktor der gjorde de her optegnede grænser fra kortet tydeligt i virkeligheden, var forskellen i bygningerne og specielt vinduerne i byzonerne, hvilket påpeges i feltdagbogen – dag 5. (Bilag 3; Feltdagbog 5.3.2).

Af Woods fem koder er særligt de lingvistiske og repræsentativ koder interessante, især i forbindelse med den kulturelle produktion som kan udledes fra kortet; for selvom kortet står på engelsk, med romerske bogstaver, så er de anvendte navne på kortet af arabisk oprindelse. Kartografen bag dette kort ønsker altså at kommunikere noget viden til den engelsktalende del af verden, men er sandsynligvis personligt stærkt rodfæstet i den arabiske verden. Dette pointerer vores respondent Rola også, og det gjorde hende glad at se der på dette kort kunne ses arabisk oprindelse samt arabiske navne, der modsat kort et udelukkende er israelske beskrivelser på (Bilag 3; Wood, 1993) Repræsentationskoden, altså kortets visuelle opbygning, er interessant fordi kortet i høj grad er stiliseret; det viser et landområde som kun kan genkendes gennem navngivningen af byer og lande (Jerusalem, Israel og West Bank), fordi den landskabsmæssige udformning, altså topografien, er blevet udvisket. Derudover er de israelske bosættelser som benævnt markeret med en blå trekant, der intet siger om bosættelsens størrelse, hvorimod de palæstinensiske bosættelser har organiske former og en grafisk størrelse der tilnærmer deres

virkelige modstykke (Wood, 1993). Dette kommunikerer en grad af permanens af de palæstinensiske bosættelser, en tilsvarende midlertidighed af de israelske; bemærk også at trekanternes 'midlertidighed' giver dem en 'bevægelighed' eller 'flytbarhed'. Dette har en slående lighed med krigskort hvor kompagnier af kamptropper repræsenteres på kortet ved brug af f.eks. flag, der mangler blot pile der viser mærkaternes bevægelighed (Lee, 2020). Med dette kan det tolkes at kartografen ønsker at portrættere den israelske bosættelse, som en form for forposter i en invasion af Vestbredden. Dette kulminerer i en kulturel (kort)produktion med et potentielt palæstinensisk opråb imod en ulovlig Israelsk invasion af Vestbredden (Harley, 1989). I forlængelse af dette, er det værd at nævne vores respondent Rola, som netop påpeger at hun ikke syntes at der er noget på kortet som der bør hedde Øst og Vest Jerusalem, men generelt burde det bare hedde Jerusalem. Hun syntes nemlig at det på denne måde, netop viser hvor stor en opdeling der er og hvordan der bliver skabt en "skillevæg" mellem siderne og det på denne måde kan være enormt svært at begive sig rundt, eller for nogen at føle sig trygge og velkomne (Bilag 3). Farve repræsentationen på kortet, er desuden anderledes end de andre kort ved at de blå markeringer f.eks. ikke er vand. Blåt er på mange kort relateret til vand. Benytter man derfor blåt på landegrænser og områder, kan det signalere en vis form for skjult metode til at "gemme" sig, eller gemme noget. Da man netop ikke tænker at der vil være noget på de blå markeringer andet end vand. Dette kan derfor benyttes til at lave en tydelig grænse uden nødvendigvis at tegne en tydelig grænse på kortet (Monmonier, 1991). Moriyavores anden respondent pointerer desuden også dette på kortet, og syntes det er et mærkeligt valg. Dog påpeger hun stadig, at hun ikke ønsker at ændre noget på kortet. I dekonstruktion af kortet, har producenten altså i dette tilfælde valgt at benytte et anderledes kunstnerisk udtryk til kortet (Bilag 2). Moriyapåpeger desuden at seks dages krigen har haft en stor betydning for den udvikling som der er sket på kort to (JerusalemMap360, 2002). Hun fortalte at det var en nødvendig proces, som der har været brug for. At hun ønsker fred mellem siderne, og at hun en dag med sine venner kan svømme i den libanesiske flod fra Biblen uden at være i fare eller i risiko. Ifølge Moriya, har de historiske perspektiver altså haft en stor indflydelse på kortets udvikling (Bilag 2; JerusalemMap360, 2002).

6.1.3 Greater Jerusalem 2019

Det sidste anvendt kort i interviewene er *Greater Jerusalem 2019* fra Ir Amim. Farver, grænser og tydeliggørelse af befolkningsgruppernes tilhør, har været i forreste række ved (den tekniske) produktionen af kortet. Først og fremmest er grænserne tydeligt optegnede: den grønne linje der indikerer adskillelsen mellem Israel og Vestbredden (og dermed palæstinensiske selvstyre), som grænsen blev fastsat efter anden verdenskrig, den blå linje på kortet viser Jerusalems kommunale grænse, og den røde linje og

hvid/røde linje repræsenterer den enorme mur som Israel har bygget i området. Dertil vises israelske bosættelser i blå farver og palæstinensiske i gul farve.

Kortet har et skalaforhold på 1 cm = 1 km, dog bliver dette ikke brugt i understøttelsen af kortets funktion, som hvis det var et kort til orientering, men tilbyder i stedet kortets bruger en fornemmelse af størrelsen eller omfanget af det der repræsenteres på kortet (Ir Amim, 2019).

Den kulturelle produktion af kortet er som bekendt de værdier og normer der lægger til grund for kortets produktion; af kortets navn ville det være en naturlig antagelse at kortet ville portrættere Jerusalem og omegn ligeværdigt på både den israelske og den palæstinensiske side. I stedet viser kortet fra 2019 tydeligt at den israelske side af den grønne linje er stærkt underrepræsenteret med diverse markeringer, modsat den palæstinensiske side som er et virvar af farver, linjer og check-point markeringer; allerede ved første øjekast er det altså tydeligt at kortet forsøger at formidle det der foregår på den palæstinensiske side af den grønne linje (Harley, 1989; Ir Amim, 2019). I forlængelse af dette, sagde Hillel at kort tre, er langt mere opdateret, men at han dog syntes at der stadig mangler vejnavne, og at det derfor kan være svært at benytte sig af kortet til vejvisning og orientering. Han påpeger desuden, at det også virker til at der på kort tre mangler nogle checkpoints (Bilag 1). Hertil kan det tilføjes at hvis det havde været et kort fra f.eks. 2022, så havde de forskellige checkpoints muligvis været tilføjet. På kort tre, pointerer Moriya, at der er et sted på kortet som faktisk burde være jødisk, at den palæstinensiske regering hertil er korrump, og at den jødiske befolkning derfor har svært ved at kunne bevæge sig frit frem og tilbage. Hun mener at regeringen bør lave et våbenforbud, som vil gøre situationen bedre. Hun fortæller at der hertil også er mange muslimer som heller ikke kan lide deres egen regering. Moriyatilføjede og sagde” *We are not perfect, but the way that I see it right now we are better*” (Bilag 2).

I tråd med dette er det også værd at bemærke at det kun er på den palæstinensiske side af linjen hvor byer er markeret ved grænser og navne. I modsætning til dette er den israelske side farveløs, grænseløs og (by)navnløs; dette er til trods for at der tydeligt, når man kigger nærmere på kortet, er større bebyggede områder på Israel-siden som ikke er navngivne. Om det er umarkeret og unavngivet kan naturligvis være af praktiske årsager, f.eks. hvis det er militære baser, eller noget lignende, som staten ønsker at holde skjult, men dette kan hurtigt af- eller bekræftes ved en hurtig googlesøgning; i dette tilfælde var der mange navngivne byer og områder som trådte frem på 'google maps', som ikke fremgår af kortet fra Ir-Amim; det må derfor være et valg fra kartografen at undertrykke de israelske byer (Ir Amim, 2019).

Kortet forsøger at afbillede de områder hvor israelske bosættere overtager landområder som ikke tilhører den israelske stat, hvormed den israelske magtsfære udvides til store områder af det selvstyrende

palæstinensiske område. Kortet sender et tydeligt politisk budskab om, at israelere indtrænger på, og bosætter sig i, palæstinensiske områder som ligger tydeligt udenfor den grønne linje, og dermed i et territorie hvor Israel ikke (bør) har magt, både politisk og militært. Med dette kan det tolkes som at Ir-Amim stiller sig i opposition til den israelske ekspansionspolitik som har stået på i årevis. Rola pointerer at der skabes en skildring mellem Øst og Vest Jerusalem for at opdele jødiske og arabiske bosættelser. Hun er som palæstinenser ikke enige i den opdeling der sker, og hun vil hellere, som nævnt tidligere, have at det bare hedder Jerusalem. Rola siger yderligere at hun ikke ville have at kortet ændrer sig, for så forventer hun en negativ ændring for hendes "side". Hun fortæller "*They want us to not be here, Arabic. Just Jewish. I don't want to be dead. That what Israel want to do*" (Bilag 3). I forlængelse af dette sagde Hillel i interviewet at den israelske regering overtager palæstinensiske huse ved at proklamere, at der er fundet spor af, at det en gang har tilhørt den israelske befolkning.

Hillel forventer hertil, at den israelske side vil overtage endnu mere i fremtiden. Hillel ser konflikten som kompliceret, og som en konflikt der ikke bare stopper medmindre, at nogen tager initiativ til at stoppe det. Han tilføjer hertil, at dette helst bør være Israel, da det er dem som har mest magt og har overtaget store dele af den palæstinensiske side (Bilag 1). Moriyaforventer derimod at konflikten til sidst vil ende med en krig. Hvornår det sker ved hun ikke, men hun er sikker på at det vil resultere i en krig før eller siden (Bilag 2).

6.1.4 Delkonklusion

I analysen af de tre kort, anvendt under interviewene, kan det ses, at alle kortene har haft forskellige formål og input til portrættering af Jerusalem. Det første kort, *Detailed Map of Jerusalem 2*, er et turistkort, hvilket tydeliggøres via kortets opdeling i gitre, samt en nord-pil til at muliggøre en orientering på kortet. Kortets kunstneriske valg er også med til at tydeliggøre dets turist orienteret formål ved fremhævnin g af seværdigheder og bestemte bygninger, hvilket resulterer i visse deformationer af kortet. Fremhævnin gen af disse udvalgte bygninger, med israelske baggrund, stammer fra udefrakommende påvirkninger der ligger i den kulturelle produktion af kortet. Denne udefrakommende påvirkning kan også ses i placeringen af Den Gamle By i højre side af kortet, som ikke giver plads til den palæstinensiske side af byen på kortet. Kortet *Map of Jerusalem neighborhoods* er et simplere kort, der fokuserer på israelske og palæstinensiske bosættelser. På dette kort, bliver der anvendt arabiske navne i romerske bogstaver og engelsk, for at appellere til engelsktalende. Her bliver sproget også brugt til at lave en skilning, som pointeres fra en af respondenterne, ved at dele Jerusalem op i øst og vest. Kortet er forældet i, at det er fra 2002 og ikke er opdateret på nye ændringer i bosættelser, kortet har derfor mistet sin samfundsrelevans når det kommer

til at vise bosættelser på nuværende tidspunkt, men kan stadig bruges til at give et indblik i fortidige bosættelser.

Det sidste kort, som analyseres i denne del af projektet, er kortet *Greater Jerusalem 2019*. Dette kort har fokus på de forskellige grænser, som opdeler Jerusalem i forskellige territorier. Kortet er fyldt med markeringer af kontrolposter og byer på den palæstinensiske side, hvor den israelske side ellers er tom for markeringer. Dette kunne pege på, at kortets budskab er at belyse en israelsk overtagelse af, hvad der efter kortet regnes for palæstinensisk land.

6.2 Analyse af de fysiske kort

I dette afsnit vil de fem købte kort i Jerusalem blive analyseret ud fra teorien dekonstruktion af kort med John Brian Harleys bidragelse og de fem koder af Denis Wood der anvendes i kort. Her vil der være fokus på de tre dele af teorien dekonstruktion af kort til at gennemskue anvendelsen af kort som værktøj til opnåelsen af magt. Der vil både blive kigget den tekniske og kulturelle produktion af kortene, deres konstruktion ift. nødvendige og kunstneriske elementer, samt at se på kortenes sammenhæng i et større perspektiv. Der vil via teorien om de fem, forskellige koder, være fokus på de diverse elementer der bruges til at bygge kortene op. Disse koder skal hjælpe med at kaste lys over, hvilke elementer der gemmer på en interesse selektion i kortet. Her vil de mest relevante koder være udvalgte til de forskellige kort. Afsnittet vil være delt op i fem dele, som til sidst ville blive samlet i en delkonklusion.

6.2.1 Carta's Jerusalem

Det første kort der vil blive analyseret i denne del af projektet, er kortet, *Carta's Jerusalem*. Kortet som blev præsenteret i det empiriske afsnit (5.1.1), er efter teorien om dekonstruktion af kort, et værktøj. Kortet i dette tilfælde er et værktøj for turister til at kunne finde rundt i Jerusalem. Da kortet er fra 1979, er det dog på nuværende tidspunkt ikke lige så brugbart et værktøj for turister. I projektet kan der dog gøres brug af dette kort til at kunne observere udviklingen af turist kort fra 1979 til 2010 (Drive Productions and Qassem Company, 2010). Dette betyder at kortets status i samfundet, som har været tæt koblet til turisme, før var at afgive et specifikt billede af Jerusalem til udefra kommende, og lære dem hvad der var vigtigt at have fokus på. Disse specifikke ting, som udefrakommende skulle peges hen på, var bestemt af de sociale relationer, som var med til at skabe kortet. I *Carta's Jerusalem's* tilfælde er firmaet der har produceret kortet et kristent privat ejet firma, der ofte har arbejdet for regeringen af Israel. Dette kunne tyde på at både firmaet Carta Jerusalem og den israelske regering har haft en rolle i kortets produktion (Carta Jerusalem, 1979).

Da det gøres tydeligt på Carta Jerusalem's hjemmeside, at de er et bibelsk orienteret firma, kan det forventes, at deres holdning i skabelsen af kortet har haft en indvirkning på kortet. Dette kan også tydeliggøres ved at bruge Harleys opdeling af den tekniske produktion og den kulturelle produktion. Den tekniske produktion med kortet *Carta's Jerusalem*, kan observeres på kortet i dens repræsentation af virkeligheden. Kortet undgår at repræsentere Jerusalem for detaljeret f.eks. grønne områder, som skal repræsentere parker, er tegnet på en måde med bløde kanter og flotte former. Dette kan ikke verificeres da kortet er baseret på data fra 1979, men da der var veje, kan det ikke tænkes at parkerne så så "runde" ud (Google Maps, 2022). Den kulturelle produktion, som til gengæld fokuserer på de værdier og normer der ligger gemt bag den tekniske produktion, ville rette fokus mod de seværdigheder der er sat i fokus. På kortet tiltrækkes forbrugerens opmærksomhed på bestemte steder, ved bl.a. brugen af farver og tegninger af bestemte bygninger. Byen er i grå nuancer, men parkerne, som nævnt før, og naturområder er markeret i grønne nuancer, f.eks. i D8, der indeholder både mørkegrøn og lysegrøn (Carta Jerusalem, 1979). Oven i de grønne områder, er udvalgte bygninger markeret i rødt. Disse bygninger får automatisk opmærksomhed af brugeren af kortet, da rød står meget i kontrast til de andre farver på kortet f.eks. Police H.Q., som ligger i A9 (Carta Jerusalem, 1979). Ligesom de førnævnte bygninger, gøres der brug af forstørrede tegninger til at udpege seværdigheder f.eks. Dome of The Rock i D10 (Carta Jerusalem, 1979). Dette er med til at bestemme, hvad turister burde besøge og finde vigtigt, mens de besøger Jerusalem. Dette kunne tyde på en specifik etisk repræsentation, som dekonstruktion af kort teorien belyser. På *Carta's Jerusalem* kortet er de fleste seværdigheder, som er fremhævet ved tegning af religiøse bygninger, dette ville stemme overens med, at firmaet der producerer kortene, er et firma med religion i fokus (Carta Jerusalem, 1979).

Derridas teori, som der gøres brug af i teorien om dekonstruktion af kort, adskiller kunstnerisk valg fra de nødvendige valg der tages ift. kortet. *Carta's Jerusalem* kortet vælger nogen elementer fra på kortet og fokuserer på andre elementer, som f.eks. gader. Gader ville efter Derridas teori, anses som værende et nødvendigt element af kortet. Til gengæld ville repræsentationen af naturområderne og de tegnede bygninger, ikke anses lige så nødvendige som gader, da de ikke overholder de størrelsesforhold, som kortet har i relation til de virkelige målinger. Naturområderne er tegnet efter ca. målinger og passer dermed ikke overens med de virkelige naturområder, dette er derfor et kunstnerisk valg på kortet. På samme måde har forstørrelsen af religiøse seværdigheder været et kunstnerisk valg, da de i virkeligheden ikke passer med skalaforholdene som kortet arbejder efter (Carta Jerusalem, 1979; Harley, 1989; Google Maps, 2022).

Hvis man også anvender Denis Woods teori til at analysere kortet, kan man gå i dybden med de intrasignifikante koder der anvendes på selve kortet (Wood, 1993). De lingvistiske koder på kortet er på engelsk, da kortet er destineret til turister, dog er de engelske oversatte navne fra hebraiske. Dette kan støttes af den viden der frembringes under interviewene f.eks., ville kvarteret som på kortet hedder Morasha (C9), på arabisk blive kaldt Musrara (Bilag 3; Carta Jerusalem, 1979; Aderet, 2011) De tektoniske koder, som fokuserer på kortets skala, er på 1,5cm = 100m. Målestokken for dette kort kan ses i bunden af højre side af kortet (Carta Jerusalem, 1979). De temporale koder er usikre på dette kort, da det eneste der gives tegn på, er årstallet som kortet er produceret i 1979. Hvis kortet sammenlignes med kortet *Mapa Panoramico de Jerusalem* (1998), kan det ses, at i det mellemrum kortene er blevet produceret, er sket en forskel f.eks. tilføjelse af ekstra veje i området (B9) på kortet *Carta's Jerusalem*, som ikke ses på *Mapa Panoramico de Jerusalem* (J-K4). Disse forskelle vil tyde på enten en kort varighed på *Carta's Jerusalem* kort eller en varieret repræsentation af Jerusalem (Drive Productions, 1998). De ikoniske koder, kan der ses flere af på *Carta's Jerusalem* f.eks. Pool of Siloam (E10), som er kendt fra en bibelsk fortælling. (Carta Jerusalem, 1979; Biblical Archaeology Society Staff, 2021). Disse ikoniske koder er samlet i kortets forklaring, der ses samlet under kortet, her er der f.eks. et punkt i kortets forklaring der hedder "Historical sites" (Carta Jerusalem, 1979). Den sidste af de intrasignifikations koder er, de repræsentativekoder, på *Carta's Jerusalem* kan man f.eks. se, at Den Gamle By er placeret i midten af kortet (C9/D9/C19/D10).

6.2.2 The Panoramic Map of Jerusalem

Kortet, *The Panoramic Map of Jerusalem*, retter sig mod turister der ønsker at se og opleve seværdighederne i Jerusalem, og er produceret og udgivet af holylandguides.com, som har hovedkontor syd for Tel Aviv; dybt inde i Israels territorie.

Kortet er gennem de lingvistiske koder, et tydeligt turistkort produceret til engelsktalende turister, da kortet er skrevet på engelsk. Der fremhæves seværdigheder ved at afbillede dem grafisk på kortet, med stiliserede og ikke-proportionelle billeder (Holylandguides.com, no date).

Dette definerer kortet som et turistattraktionsværktøj, der forsøger at agere som vejviser for turister der er i Jerusalem for at opleve diverse seværdigheder.

Som led i vejvisningen, er hovedvejene markeret i en lys lilla farve, som adskiller disse veje fra sidegaderne, hvilket gør disse veje mere iøjnefaldende for brugeren af kortet. Dertil er mange af sidegaderne ikke tydeligt markeret med et vejnavn, særligt i den østlige del af Jerusalem som vises på kortet; i dette område er det, med kun enkelte undtagelser, kun de lillamarkerede hovedveje som er navngivne på kortet. Manglen på navngivne veje kan give turisten et indtryk af at de pågældende områder ikke er værd at

besøge, eller at de ikke er velkomne i disse områder, hvilket naturligvis kan afholde turistene for at udforske yderligere. Bemærk at disse er kunstneriske tilvalg, da f.eks. hovedvejene naturligvis ikke er lilla i virkeligheden.

Der er interessant nok markeret en nord-pil på kortet, men der er ikke markeret målestoksforhold; man kan altså kun bruge kortet til at orientere sig om retning, ikke til at aflæse afstande. Vejvisningen er meget bestemt i sin udformning, hvor det lægges an til udforskning langs prædefinerede ruter, fremfor friform opdagelse i en politiskbetonet betragtning, er det bemærkelsesværdigt at der ikke er optegnet 'den grønne linje', hvilket er et tegn på at kortet retter sig mod turister, og ikke politiske aktivister. Til trods for kortets tilsyneladende upolitiske natur, er Den Gamle By placeret i den højre side af kortet, hvilket følgelig fremhæver den israelske side af Jerusalem som den seværdige, da den palæstinensiske side formindskes, og dermed grafisk undertrykkes (Holylandguides.com, no date).

Der er altså tilsyneladende en underbetoning af en politisk holdning, der i en eller anden udstrækning forsøger at portrættere den israelske side af Jerusalem som værende hele, eller i hvert fald størstedelen af, Jerusalem. Dette kan opsummeres i Harleys begreb om den tekniske og den kulturelle produktion. På den tekniske front repræsenteres de to sider, den israelske og den palæstinensiske, på en ikke ligeværdig måde; kortet viser en større del af den israelske side end den palæstinensiske side, og vejnavne ikke inkluderes på Palæstina-siden. På kulturelproduktionssiden er der tydelige tegn på, at israelske interesser og holdninger har været af prioritet i kortets produktion.

Legenden er opdelt i hovedgrupper: kristelige hellige steder, muslimske hellige steder, museer, samt noget yderligere turistinformation.

Baseret udelukkende på legenden til venstre for kortet i folderen, får man det indtryk at kortet særligt retter sig mod kristelige turister; ca. en tredjedel af legenden opgøres nemlig af kristelige helligesteder, hvorimod det muslimske udgør under en tiendedel af legenden. Til trods for at jødedommen ikke har sin egen kategori, er den gennemgående i både de kristelige og muslimske helligesteder, og i museumssektionen (Holylandguides.com, no date).

Eksempel hvor Israel, jøder eller zionismen er i fokus, fremfor andre befolkningsgrupper eller religioner, er til at finde i museumssektionen, hvor det her ses at israelske eller jødiske seværdigheder fremhæves; beskrivelsen af det islamiske museum er beskrevet med blot 24 ord på knap to-en-halv linje, hvorimod det israelske museum får en uddybende beskrivelse på 117 ord. I denne beskrivelse lægges der særligt vægt på den etniske og jødiske kunst som kan opleves på museet (Holylandguides.com, no date).

6.2.3 Map of Israel – Jerusalem

Kortet *Map of Israel* er et værktøj, der henvender sig til turister der gerne vil se og opleve de mange seværdigheder i Jerusalem. Kortet er meget grafisk og billedrigt i dens fremstilling af seværdigheder som der fremstår på kortet (Drive Productions and Qassem Company, 2010). Kortet fra 2010 og er lavet i samarbejde med Qassem Company, og udgivet af virksomheden Drive Productions. Qassem Company, er en virksomhed beliggende i Jerusalem, som sælger souvenirs, kort og andre turist relaterede ting. Da virksomheden er beliggende i Jerusalem, kan det være oplagt at antage, at deres sociale relationer samt holdninger, vil påvirke kortets design (Harley, 1989). Virksomheden Drive Productions har også en lokation i Jerusalem, og det fremgår på (Drive Productions, no date) at de arbejder for at bringe arbejdsmiljøer og den jødiske kultur sammen, hvormed det ville være forventeligt at se en fremhævelse af jødiskorienterede lokationer.

På kortet præsenteres der langt flere jødiske og kristne seværdigheder og steder, end muslimske. Ligeledes er det værd at bemærke at der på kortet ses en jødisk stjerne, men ikke noget kors eller måne og stjerne symbol (Drive Productions and Qassem Company, 2010). Den kulturelle produktion af kortet, kan altså vise sig at skjule nogle arabiske og derved muslimske normer og værdier i dens fremstilling, ved at seværdigheder er gjort større end hvad de er. Derfor fremhæves de langt større på kortet, og det afspejler derfor ikke den fysiske virkelighed (Harley, 1989). Kortets producenternes bagvedliggende holdninger som der afspejles i kortet, tydeliggøres via kortets tekniske fremstilling. Kortet kan dog i sin magt, signalere hvad der ønskes at turister skal se og ikke se i Jerusalem. Kortets sociale relationer, har altså haft en afgørende rolle i hvordan turistkortet skulle se ud (Harley, 1989). Derfor kan det altså tyde på at kortet signalerer en anvendelse med primær henvendelse til vestlige turister. Dette kan signalere at man ønsker at portrættere Jerusalem på en bestemt måde med bestemte normer og værdier. Hertil er Den Gamle By ligeledes inddelt i kristne, jødiske, muslimer og armenske kvarterer. Denne inddeling af kvarterer var tydelige for os, da vi gik rundt i Den Gamle By, men dog var de grænserne som skilte kvarterer ikke synlige. Kortets fremstilling af Den Gamle By, i forhold til kvarterer, stemmer derfor overens med virkelighedens fremstilling af de forskellige kvarterer, for da vi gik rundt kvarterne, ændrede de ting der blev solgt sig. Kvarterne er altså også i den virkelige verden, inddelt i en opdeling som der er synlig. Da vi for eksempel gik ind i den muslimske del, blev der solgt muslimske kulturelle ting såsom hijabs og burkaer og der var sågar en butik med arabiske delikatesser. Da vi gik ind i det jødiske kvarter, var der

her en roligere atmosfære med små huse og et stille kvarter hvor børnene roligt løb rundt og legede udenfor (Feltdagbog 5.2.2).

Kortet fremstår som overværende jødisk og kristent, i fremstillingen af hellige steder på kortet, som hertil gør at der lægges stor vægt på den kristne og jødiske kultur. Kortets legende viser dog ikke bygninger og seværdigheder, men vejnavnene på kortet (Drive Productions and Qassem Company, 2010).

Det sproglige (lingvistisk) på kortet viser, at seværdigheder både har hebraiske og engelske navne, men der er også nogen som kun har engelske navne (Drive Productions and Qassem Company, 2010). Det kan derfor signalere at man ønsker turister skal besøge specifikke steder på kortet i Jerusalem. Den sproglige funktionalitet i kortet, kan muligvis ligge til grund for at kortets designer ikke ønsker at fremvise Jerusalem, med arabiske navne på kortet. Dette er derfor interessant, da Rola fra vores interview netop pointerede, at hun savnede arabiske relationer på kortene vi viste hende under interviewet (Bilag 3; Wood, 1993).

Det tektoniske i kortet, viser ingen skala der viser afstandsforhold på kortet. Hvilket indikerer at ligesom på kort to, *The Panoramic Map of Jerusalem*, at dette blot er et kort til orientering og ikke afstandsbedømmelse. Den Gamle By er modsat kort et, *Carta's Jerusalem*, 1979, placeret i højre side af kortet, som der ligesom kort to, *The Panoramic Map of Jerusalem*, fremhæver den israelske side af Jerusalem. Ligeledes som kort to, er der på kort tre ikke optegnet den grønne linje, hvilket igen indikere at dette blot er et turistkort til orientering af seværdigheder, og ikke til kortlægning over grænser. (Holylandguides.com, no date; Carta Jerusalem, 1979; Wood, 1993; Drive Productions and Qassem Company, 2010).

Farverne repræsenterer desuden det der er på kortet. f.eks. er grønne områder på kortet er parker og naturområder. I Den Gamle By, er landområdet også markeret i en anden farve end resten af kortet. Dette kan derfor også signalere at man ønsker turisterne skal bemærke Den Gamle By og besøge den. Men det kan også ligge til grund for at man ønsker at fremhæve Den Gamle By som en vigtig del af Jerusalem. I kvartererne i Den Gamle By, som beskrevet tidligere, er der benyttet farver til at opdele steder på kortet, kvarterne er fremhævet med rødt skrift, og Den Gamle By er ligeledes kraftigt optegnet af en rød linje, som markerer Den Gamle Bys udstrækning (Drive Productions and Qassem Company, 2010). Dette kan ligge til grund for Derrida i dekonstruktion af kortet, om at dette både kan være et kunstnerisk valg i kortets design, men kan potentielt også være en nødvendighed for opdeling af kortet, samt som orientering for turisterne (Wood, 1993). Uden denne forskellighed i kortets stednavne, ville turisterne måske ikke kunne orientere sig om hvilke kvarterer de befinder sig i. Farve representationen af Den Gamle By, kan ligeledes ligge til grund for at man ønsker at fange menneskers opmærksomhed

på kortet. På *Map of Israel 2010*, har man placeret Den Gamle By i højre side og kan derfor tiltrække opmærksomhed på en anden måde. På kortet ses der yderligere nogle ikoniske seværdigheder som er en smule mere fremhævet end andre, såsom især Neve Sha'anana, det israelske museum (Drive Productions and Qassem Company, 2010). Som nævnt tidligere, er kortet overvejende jødisk, og hertil er det interessant også at nævne koden, ikoniske steder. Ifølge teorien, er det nemlig interessant at kigge på steder som fremhæves ved at have gennemgået særlige begivenheder. I Den Gamle By fremhæves seværdighederne en del, og er samtidig mere i øjenfaldene på grund af den anderledes landfarve. Ikoniske seværdigheder på kortet, er altså at fremhæve alle de ting som der gør Jerusalem til Jerusalem. Dette gøres netop ved at benytte de gamle bygninger og hellige steder som en slags promovring for Jerusalem (Wood, 1993).

6.2.4 Карта Израиля (Kort over Israel)

Det fjerde kort i analysen er et Russisk kort, og er produceret af Target Maps i 2013, på kortet er der en reklame for Qassem Company, som kan tænkes at have en indflydelse på designet. Kortet er et turistkort over Israel, og indeholder på den ene side et stort kort over Israel med hebraiske navne skrevet på russisk og uden markering af Vestbredden. På den anden side er mere detaljerede kort over byer i Israel bl.a. Tel-Aviv, Eilat, Jerusalem og Den Gamle By i Jerusalem. Det er de sidste to som vi vil se nærmere på. Kortene er forbeholdt turister, og ligger meget vægt på vejene i Jerusalem, og transportmulighederne. Qassem Company, som også har været inde over kort 3, er et turistbureau; producenten Target Maps er et firma i Tel-Aviv der producerer kort til virksomheder, men også skoler og regeringen i Israel. De producerer kort efter kundernes ønsker, og producerer kort på Russisk, Engelsk og Hebraisk, men har også kort til skoler på arabisk (Target Maps, 2013).

På kortet over Jerusalem er der lagt vægt på den israelske side af Jerusalem, hvor Den Gamle By er præsenteret i højre side af kortet. Navnene på kortet er alle skrevet på russisk men oversat fra hebraiske navne. Kortet er mere praktisk end det er turistisk, da dets fokus er på at finde vej, den eneste seværdighed der er fremhævet, er Den Gamle By, de andre seværdigheder er kun markeret med små numre. Et eksempel på at kortet er praktisk er dets legende, som ligger vægt på veje inklusivt: hovedveje, motorveje, sekundæreveje, retning af veje, gyder, promenader og trafiklys. Der er også inkluderet parkering, offentlig transport og parker. De sidste ting i legenden er kommunale bygninger, sportsanlæg, politi, hospitaler, moskeer og kirker, gravpladser (kirkegårde) og til sidst seværdigheder angivet i tal (Target Maps, 2013).

Seværdighederne markeret med numre, er primært israelske steder, og kirker. Kun to af seværdighederne markeret med numre er arabiske. Det interessante i legenden på kortet er dog at der kun er symboler for kirker og moskeer, men ved gravpladser er der både symbol for kristne, arabiske og jødiske gravpladser. Men hvis man ser nærmere på kortet over Den Gamle by, er det interessant at der kun er markeret kirker og moskeer, hvor der i den jødiske bydel ikke er markeret nogle af deres synagoger (Target Maps, 2013).

I den kulturelle produktion kan kortets fremstilling have en bagvedliggende holdning i kortet, fra producenten. Det tyder på at turistbureauet (Qassem Company) ikke har gjort sig nogle tanker om selve kortet, og i virkeligheden har kontaktet kort producenten, kun for at få deres navn på kortet, som så kan sælges til turister i butikker. Kortets magt, er at bestemme hvad turister skal se og ikke se i Jerusalem, og det tyder på at magten bag kortet ligger hos producenten Target Maps, og da de har en socialrelation med regeringen i Israel, kan de have haft en indflydelse på hvordan kortet skal se ud. Denne relation kan opleves i de fleste turistorienteret objekter og attraktioner, da der på Dag 3 – feltdagbog også pointeres, at der blev overhørt turistguide fortælle historier, hvor vi ville mene at jødedommen blev belyst i en positiv tone og islam i en negativ tone.

En af Woods' koder er det sproglige (lingvistisk), hvor sproget på kortet er russisk og henvender sig derfor primært til russiske turister, derfor kan det tænkes at der bliver fremhævet kirker, da den religion der er mest fremtræden i Rusland, er kristendommen. De russiske navne på kortet er dog mest lig de hebraiske navne, og der er kun meget få steder hvor der også er markeret de arabiske (Wood, 1993; Target Maps, 2013).

Det tektoniske i kortet indikerer at kortet primært er for at finde vej, og til orientering. Der er ingen målestok på kortet, så det vil være svært at afstandsbedømme ud fra kortet. Der er ikke markeret nogle grænser på kortet, hverken kommunegrænse eller den grønne linje, som normalt ”deler” Jerusalem mellem Israel og Palæstina. Det indikerer at kortet er til turister, og ikke viser konflikten mellem de to lande. Farverne på kortet er ikke så anderledes end mange andre kort, vandet er blå, parker og skove grønne, byområder grå, og vejene gule og i Den Gamle By er vejene orange for at markere en forskel. Det kan være for at fange turistens opmærksomhed mod Den Gamle by, da det er en populær turistattraktion. Andre ikoniske steder på kortet er ikke yderligere fremhævet, men har symboler (Wood, 1993; Target Maps, 2013).

6.2.5 Mapa Panoramico de Jerusalem (Panoramisk kort over Jerusalem)

Det sidste kort er et turistkort på Spansk og er fra 1998. Kortet er produceret af Drive Productions, som også har været med til at producere kort 3. Ud over en lille reklame i det ene hjørne, er der ikke andre firmaer fremhævet på kortet, så det virker udelukkende til at være Drive Productions version af Jerusalem. Kortet *Mapa Panoramico de Jerusalem* (Panoramisk kort over Jerusalem) har to sider det ene kaldet La Viaje Ciudad de Jerusalem (Den Gamle By i Jerusalem) og den anden side Jerusalem Moderna (det moderne Jerusalem). På kortet over Jerusalem er også her Den Gamle By helt til højre, der er givet plads til nogle veje til højre for Den Gamle By, som er palæstinensiske, dog har ingen af de veje nogle navne på kortet. På den anden side af *Mapa Panoramico de Jerusalem*, er der et ”panoramisk” kort over Den Gamle By som er meget visuelt med en malerisk version af Den gamle by, hvor mange af de turistiske bygninger er fremhævet på kortet. På kortet over Jerusalem er der også fremhævede nogle bygninger, men med et mere moderne udtryk (Drive Productions, 1998).

Kortet over Jerusalem, har meget simple rolige farver, hvor området i byen er beige, området uden for byen er en lys grøn og vejene er hvide. Det eneste der skiller sig ud, er Den Gamle By, som er markeret i en lys lilla. Kortets farver virker til at det er designet i simple rolige farver for at give det et moderne udtryk. Kortet over Den Gamle By, er farverigt og bygningerne er meget detaljeret, og er tættere på et maleri end et klassisk kort. Kortet over Den Gamle By viser hvilke seværdigheder som kan findes, men vejene er meget utydelige, og mange af de små veje i Den Gamle By er ikke på kortet, derfor er formålet at informere turisten om seværdigheder og ikke vejvisning. Hvilket er interessant i forhold til Derridas teori, hvor de kunstneriske valg adskilles fra de nødvendige valg der tages i forhold til kortet. For i det ene kort, kortet over Jerusalem, er de to meget blandet. Men i kortet over Den Gamle By virker det til at der er lagt mest vægt på de kunstneriske valg, da gader efter Derridas teori, anses som værende et nødvendigt element af kortet, men i kortet er mange af gaderne ikke med for at give plads til det kunstneriske (Harley, 1989; Drive Productions, 1998).

Igen under kulturel produktion er seværdighederne på kortet over Den Gamle By meget blandet, der er både kirker, moskeer og synagoger. På kortet over Jerusalem er seværdighederne, ligesom på de andre kort vi har analyseret på den israelske side, med størst fokus på den jødiske kultur.

I forhold til teorien om dekonstruktion af kort og Woods koder kan man se at elementerne i kortet er nøje overvejet, i forhold til budskabet til turisterne; hvor Jerusalem Moderna er af moderne karakter, og La Viaje Jerusalem er malerisk, lige som det også har været før i tiden (1.1).

Sproget i kortet (lingvistisk), er i primært på spansk oversat fra hebraisk, men nogle af vejene har beholdt engelske navne. Valget af at oversætte fra hebraiske navne, giver kortet magt til at bestemme hvad turisterne kommer til at kalde de steder de besøger. Kortet får også magt ved at bestemme, hvilke bygninger turisterne besøger når de bruger kortet. Valget af seværdigheder og steder hører under koden ikoniske koder, som også giver kortet magt over hvilke seværdigheder turisten ser.

6.2.6 Delkonklusion

I denne del af analysen, analyseres fem forskellige kort. Det første kort som analyseres, er kortet *Carta's Jerusalem* af Carta Jerusalem. Et vigtigt element i dette kort er sproget, da turistkortet er bestående af engelske navne, oversat fra de hebraiske navne. Et andet vigtigt element er, at firmaet der står for produktionen af kortet, har relationer til den israelske regering, dette spiller en afgørende rolle for inklusion af forskellige elementer, hvilket påvirker inddragelse af f.eks. seværdigheder.

Det andet kort som analyseres i denne analysedele, er kortet *The Panoramic Map of Jerusalem*. Kortet er et mere stiliseret turistkort der også er tilsigtet engelsktalende turister. Kortet vælger at fremhæve mange turistattraktioner i form af tegning af bygninger fra den israelske side. Den Gamle By vises på dette kort i højre side, hvilket resulterer i en promovning af den israelske side af Jerusalem, da den ikke portrætterer den palæstinensiske side ligeværdigt med den israelske.

Map of Israel 2010 er det tredje kort, som analyseres. Kortet henvender sig generelt til vestlige turister, hvilket kan konkluderes ud fra anvendelsen af de lingvistiske koder. Yderligere kan konkluderes, at kortets udgiver har haft en stor indblanding i kortets kulturelle produktion ud fra fremhævningerne og fremvisningerne af Jerusalem fra et specifikt synspunkt. Kortets sociale relationer er også afgørende for kortet, da det kunne se ud som, at Drive Productions og Qassem Company har designet kortet til at byen fremstår overvejende jødisk og kristent.

Der fjerde kort der er analyseret, er *Карта Израиля*. Hvor det kan konkluderes at kortet, henvender sig mere specifikt til russiske turister, og hertil primært de kristne. Ud fra kortet virker det ikke til at der har været bagtanker bag kortet, men alligevel fokuserer kortet mere på vejvisning end seværdigheder. Kortets lingvistisk koder kunne dog give en opfattelse af at området udelukkende er israelsk, da ordene er oversat fra hebraisk til russisk. Kortet indeholder ikke synagoger, hvilket også kunne være resultatet på bagved liggende tanker.

Femte og sidste kort der er blevet analyseret i denne del, er kortet *Mapa Panoramico de Jerusalem*. Det kan konkluderes at kortet er tilegnet spansktalende turister, grundet det spanske sprog på kortet, dog indeholder kortet vejnavne på engelsk. Kortet har ingen grænser indtegnet og fokuserer mere på det

kunstneriske perspektiv, end at vise vej. Det er lagt vægt på seværdighederne i området, dog er stort set alle seværdighederne på den israelske ”side” af Jerusalem.

6.3 Tværgående analyse

I dette afsnit ville de to analysedele blive sammenfattet i en tværgående analyse med formålet om at kunne komme i dybden med projektets anvendte empiri på tværs af analysedelene. Her vil ligheder og uligheder på tværs af kortene blive belyst ved brug af teorierne, samt sat i perspektiv til feltdagbogen og interviewene.

Ved at sammenligne de fem købte kort, er der en tydelig sammenhæng i hvordan Jerusalem fremhæves. Da de fem, fysiske kort er købt i et turistområde, som forklaret i feltdagbog – dag 2, er disse kort rettet mod turister og portrættere derfor Jerusalem med dem som målgruppe. Dette kan også observeres i det første anvendte kort i interviewene, *Detailed Map of Jerusalem 2*. De to sidste kort, *Map of Jerusalem neighborhoods* og *Greater Jerusalem 2019* er ikke turistkort som de andre, hvilket kan ses i deres perspektiv, layout og kunstneriske valg (Orangesmile, no date; JerusalemMap360, 2002; Ir Amim, 2019).

De kunstneriske valg til turistkortene fremhæver et stort antal seværdigheder, men størstedelen befinder sig på den israelske side. De to kort, som ikke er turistkort, vælger dog at præsentere et bredere geografisk perspektiv, hvilket tillader at de kan fremhæve og tydeliggøre grænserne mellem de israelske og palæstinensiske territorier. Deres fokus på grænserne kan være et resultat af at de ikke-turistfokuserede kort har en tendens til at tage et bredere perspektiv, der er så at sige ’zoomer ud’ så hele Jerusalem og den kommunale grænse kan ses på kortet. Dette kan tolkes som at disse kort kommunikerer, at det vigtigste (for kartograferne), er de grænser, både fysiske og kulturelle, som der eksisterer i området. De to korts perspektiv er et resultat af den teknisk produktion, som spiller en rolle for hvad der er vigtigt at inddrage på et kort ud fra den virkelige verdens udsende. Et andet valg for produktionen af kortene er deres farvevalg. Farvevalget i de otte forskellige kort, repræsenterer i stor grad virkelighedens skildring af hvilke farver man associerer med hvad, f.eks. at alle kortene der inddrager parker og naturområder, farvelægges disse i grønt. Yderligere repræsenteres bygninger som regel i lysebrun og beige på kortene, og flertallet af vores kort, har hertil også benyttet disse farver. Med baggrund i feltturen kan vi bekræfte at det er den samme virkelighed vi oplevede; størstedelen af bygningerne som var lysebrune, beige eller grålige (Feltdagbog dag 2).

Her skiller det andet kort i interviewene, *Detailed Map of Jerusalem 2*, sig ud, da det farver Israels side af landet i blå, som på kort normalt associeres med vand. Det samme med dette kort og det tredje korts, *Greater Jerusalem 2019*, repræsentation af grænsen der kaldes "the green line" i interviewene. "The green line" er i virkeligheden en grå farvet væg, dermed er farven på linjen i disse to kort, er et kunstnerisk valg (Google Maps, 2022).

Andre interessante kunstneriske valg på kortene, er de blå trekanter, som kan ses på kortet *Detailed Map of Jerusalem 2*, der repræsenterer de forskellige israelske bosættelser. Det interessante ved repræsentationen af de israelske bosættelser er, at kortet er et af de to eneste kort der påpeger de israelske bosættelser, men i dette tilfælde fratages deres permanent og 'bylighed' gennem den simple kortmarkering. Manglen på bosættelsernes markering på de andre kort, er at da turistkortene ikke har valgt et helhedsperspektiv på Jerusalem, altså at deres perspektiv er for snævert til at medtage disse. Dette giver dog muligheden for at kunne afbillede den valgte del af Jerusalem med en højere detaljegrad. Det andet kort, som fremhæver disse bosættelser, er kortet *Greater Jerusalem 2019* (kort tre); dette benytter forskellige farver og mere organiske og naturlige former i dets markering af israelske bosættelser, hvilket, i modsætning til det forrige nævnte kort, attribuerer en grad af permanent. *Map of Jerusalem Neighborhoods* og *Greater Jerusalem 2019*, udskiller sig i deres design, altså deres kunstneriske valg, fra de andre kort ved benyttelsen af disse til fremhævning. Et andet interessant element i det kunstnerisk aspekt af kortene er deres placering af Den Gamle By. Den Gamle By er placeret i højre side på fem ud af de seks turistkort; om dette egentlig er en effekt af israelsk magt over kartograferne og disse kortproduktioner, samt om kortet er lavet med intentioner om israelsk opløftelse, er ikke til at vide med sikkerhed. Som modstykke til dette kan det nemlig ikke udelukkes at der, i stedet for antagelsen om det politisk ladede kort, er tale om objektiv beslutning om at fremhæve de bedste, mest interessante, eller måske endda eneste, turistattraktioner som Jerusalem har at byde på. Som det eneste turistkort har *Carta's Jerusalem* placeret Den Gamle By i midten, hvilket bidrager til den grafisk ligeværdige fremstilling af det israelske og det palæstinensiske Jerusalem. Dette kort giver nemlig plads til at vise den palæstinensiske side af Jerusalem hvormed turisterne får muligheden for også at tage palæstinensiske seværdigheder i betragtning under deres besøg i byen.

Et sidste kunstnerisk element, der bringes i fokus i denne analyse, er *Карта Израиля*, som vælger at have mere fokus på vejvisning end på seværdigheder. Ligeledes fremhæves veje også flere af kortene, hvor de markeres i en lilla farve, som kan være med til at skabe opmærksomhed på lige præcis de veje. Yderligere har hverken kort to, tre, fire eller fem målestoksforhold, men dog indeholder kort to derimod en nord pil. Kort et har ikke, men har et gitter og nord-pil, *The Panoramic Map of Jerusalem* og *Map of Israel* har målestoksforhold.

Hertil er de lingvistisk koder på tre af kortene relaterede til engelsktalende turister, hvor kort *Карта Израиля* og *Mapa Panoramico de Jerusalem* henvender sig til henholdsvis russiske og spanske turister. På *The Panoramic Map of Jerusalem*, er vejnavnene dog angivet på engelsk, hvilket kan ligge til grund for at det vil være lettere for turister at spørge lokale om hjælp. En lighed i næsten alle otte kort, er at bortset fra *Map of Jerusalem neighborhoods* og nogle få steder i *Карта Израиля*, er alle navne de hebraiske eller oversat for de hebraiske navne. *Карта Израиля* har valgt at inkludere nogle få arabiske navne på kortet og *Map of Jerusalem neighborhoods* har oversatte alle navne fra de arabiske navne, hvilket pointeres af Rola i interviewene. Kortenes afspejling af den virkelige verden er her ikke helt akkurat, da der observeres, som skrevet i feltdagbogen (Dag 1 og dag 5), at de fleste skilte stod på engelsk, arabisk og hebraisk.

I alle turistkortene gøres der også brug af fremhævelse af bygninger for at rette brugerens fokus på specifikke bygninger, dette er et resultat på ikonisk koder og af kortenes kulturelle produktion. Dette kan også have noget at gøre med at både kort tre, fire og fem har samme udgiver og derfor at de alle tre partielt tager udgangspunkt i de samme tankegange, altså har den samme kulturelle produktion.

KAPITEL 7 – Diskussion

I dette afsnit vil der gennemgås projektets eksterne og interne validitet. Dette er resultatet på en refleksion af projektet, hvor der ses på brugen af teorier, metoder og de udvalgte empiri. Her vil vi se på projektets udfalds generaliserbarhed for andre byer, der kunne stå i lignende situation som Jerusalem. Da dette er en ideografisk sag, vil der hovedsageligt rettes fokus på projektets intern validitet.

Vores kort viser, at der fra kort til kort er en stor forskel i hvad der vælges at fremhæves samt hvordan dette vælges at gøres. Hertil er der samtidig stor forskel på hvad mennesker ligger mærke til på de forskellige kort. Vores tre interviewpersoner, bidragede hver med deres fokuspunkter og ting som de var opmærksomme på. Antallet af interviewpersoner kunne anses som en begrænsende faktor for de fremlagte holdningers repræsentationsevne; dertil var de tre personer fra forskellige religiøse og etniske baggrunde, hvilket vel og mærke giver en grad af diversitet, men samtidig også betyder at projektet kun indeholder én holdning per forskellig baggrund. Ydermere var alle tre interviewpersoner unge universitetsstuderende, og deres holdninger er derfor ikke nødvendigvis repræsentative for resten af befolkningen i Jerusalem. For at øge graden af repræsentation ville det have været nødvendigt at

interviewe et større udvalg af mennesker, med forskellige religiøse, etniske, uddannelse og arbejdsbaggrunde, i et bredere aldersspektrum.

Dette giver derfor anledning til at diskutere hvor vidt disse resultater kunne have været anderledes hvis vi havde snakket med flere personer, og hvis disse respondenter alle var med vidt forskellige baggrunde. Yderligere ville en ældre person måske have mulighed for at bidrage med et tidsligt funderet perspektiv på Jerusalems udvikling og den konflikt der har udspillet sig mellem Israel og Palæstina, både religiøst og militært. Alderen kan ligeledes spille en rolle i forhold til hvor man eksempelvis bor, fordi det netop også kan spille en rolle for ens holdning til forskellige ting. Hertil at nævne om man bor i f.eks. storbyer, eller mindre byer og om det er inden eller uden for f.eks. den israelske eller palæstinensiske grænse, og derved på øst eller vest siden. Yderligere kunne det være væsentligt at indtænke forskellen i indkomster og job, da dette muligvis også ville kunne give forskellige holdninger. Holdninger i dette tilfælde med bopæl, kan være om man befinder sig på øst eller vest siden, og hvilke holdninger man derved har.

Vi kunne have valgt at gå mere direkte efter mere nuancerede svar på vores interview spørgsmål, men derved ville vi risikere at gå imod vores fænomenologiske tilgang i projektet. Effekten af dette kunne have givet projektet, en større difference i svar, hvis vi havde haft spurgt flere interview personer. Større difference på svarene fra vores interview spørgsmål, kunne have givet os mere empiri at inddrage i projektet.

Vores resultater i projektet, kan til en vis grad allerede have en vis form for påvirkning, i og med at vi fra dag et havde en nøgleperson som ville vise os rundt og svare på spørgsmål. Men i og med at vi fortalte ham hvad vi ville se, hvilke spørgsmål som det drejede sig om, kan han have påvirket udfaldet ved at svare, på de ting, som han måske tænkte vi ville kunne bruge. Det kan altså diskuteres om vores projekt og svar på interview allerede fra starten af, blev påvirket af dette.

Derfor kan det diskuteres hvorvidt man i dette tilfælde kunne have gjort det anderledes. Muligheden for fænomenologisk reduktion i vores projekt, gjorde at vi undgik at gå efter specifikke personer på baggrund af egen fordomme, men mere tage dem som vi fik øje på. Men på baggrund af, at vi i forvejen valgte at foretage alle interviews på universitet, kan det resultere i at der alligevel er blevet skabt en form for fænomenologisk reduktion.

Med et socialkonstruktivistisk blik på kort, kan man være nødsaget til at stille sig kritisk overfor både kortene, de interviews der er lavet på baggrund af kortene, samt de analyser som der er bygget på disse,

da holdninger og forståelser af ting og fænomener, under den socialkonstruktivistiske tradition, er betinget af sociale relationer og historier.

Dette oplevede projektgruppen f.eks. under interviewene, hvor særligt Moriyas udsagn tydede på en radikalt anderledes forståelse af kortenes signifikans og betydning. Det er et tegn på at Moriyas tilgang til, og forståelse af, kortene var stærkt betinget af den samfundspolitiske historie som fortælles i hendes sociale omgangskreds; altså at hendes forståelse af kortet er socialt konstrueret. Bemærk at Moriya blot er et eksempel på dette, og at de andre interviewpersoner, efter den socialkonstruktivistiske grundholdning, også vil være påvirket af deres egne socialt konstruerede historier, hvilke nødvendigvis vil påvirke deres holdninger til kortene og den samfundspolitiske situation i landet. Dertil skal må det ikke forglemmes at projektgruppen, som effekt af projektarbejdets feltarbejde og interview, samt de danske forhold som tages med hjemmefra, hvilket betyder at projektgruppen vil være påvirket af hver vore egne socialt konstruerede historier som særligt kan influere på analysearbejdet. Yderligere er det vigtigt at anmærke at de valgte kort i analysearbejdet begrænser mulighederne for nuancering, da hele seks af otte kort er turistorienterede, og de resterende to hver er forskellige typer af politisk betonede kort. Denne skæve fordeling betyder at vores analyse vil være overrepræsenteret af turistkortene, hvilke, som vi har fundet ud af, har tendens til at være meget ens til trods for deres tidlige forskelligheder. Hvor kortene bliver lettere at sammenligne grundet deres mange fællestræk, må projektgruppen dog erkende at kort af den type der påtager et bredere perspektiv på området, kunne have diversificeret analysen og dermed givet nogle andre, måske mere radikale, skjulte holdninger om magtrelationer i og omkring Jerusalem.

Problemet som projektgruppen er blevet mødt med gennem arbejdet med kort og analysen af disse, er at det er utroligt svært at komme med endegyldige konklusioner, da analysen i høj grad, uanset benyttet metode og teori, altid vil udmunde i mere eller mindre akademisk kvalificeret gætværk. Det betyder at hvor end meget projektgruppen mener at have tolket kortene korrekt, vil der altid være en grad af usikkerhed.

KAPITEL 8 - Konklusion

Vi kan konkludere, at der udøves magt i mange relationer i forhold til kort. I forhold til portrættingen af Jerusalem er der mange forskellige bud, og vi har kun brugt en meget lille andel af de mange kort der findes. I turistkortene kan vi konkludere at de næsten alle har Den Gamle By, i højre side af kortet hvilket fremhæver den israelske side af Jerusalem som den seværdige, da den palæstinensiske side formindskes. I turistkortene har den kulturelle produktion og de kunstneriske valg i kortet haft den største betydning, da der er langt mindre fokus på den tekniske produktion, da det er vigtigere at fremhæve seværdigheder end grænser og veje. I forhold til det kan vi konkludere at den kulturelle produktion har en stor betydning i forhold til magt, da alt til kurver og farver kan have en relation til magt, særlig i forhold til valg af farver til at fremhæve noget, eller i forhold til at turistkortene vælger at fravælge attraktioner. Den tekniske produktion i forhold til farvevalg i vores otte kort er at de i en høj grad skildrer hvad der associeres med virkeligheden; f.eks. at alle kortene der inddrager parker og naturområder, farvelægges disse i grønt, hvor bygninger som regel i lysebrun og beige.

Størstedelen af kortene fokuserer primært på den israelske side af Jerusalem, og få af kortene havde arabiske navne, derfor kan det antages at turistkortenes fokus er at skjule konflikten og Palæstina, da der er ikke fokus på grænserne. Ud fra de to kort der ikke er turistkort, som har en palæstinensisk baggrund, kan det tyde på at de er lavet primært for at fokusere på udviklingen af overtagelsen af palæstinensiske områder samt vise deres virkelighed. I de to kort som ikke er turistkort, er der lagt mere vægt på den tekniske produktion, som spiller en rolle for hvad der er vigtigt at inddrage på et kort ud fra den virkelige verdens udseende, da det det vigtigste i kortene er at fremvise grænserne der eksisterer i området, både de fysiske og de kulturelle.

Vi har også konkluderet at kortenes sociale relationer også har en afgørende rolle, da der kan ligge en bagvedliggende magt i kortene der kan styre hvad der bliver inddraget, fremhævet samt fremvist på kortene. Vi har konkluderet at kortenes sociale relationer også har en afgørende rolle, da der kan ligge en bagvedliggende magt i kortene der kan styre hvad der bliver inddraget, fremhævet samt fremvist på kortene. Kortene kan besidde magtrelationer som er betinget af de bagvedliggende sociale fortællinger som kartografen indgår i til dagligt, hvilket kan være et problem da det ikke altid er bevidst.

Ud fra vores interview kan vi konkludere at konfliktens fremtid er svær at give en prognose på, og at den brede mening om konflikten vil forsætte som den er, eller om der vil komme en ny krig i de kommende år, men en ting de alle er enige om, er at bosættelserne i Vestbredden vil udvikle sig i fremtiden, medmindre der sker noget drastisk.

Litteraturliste

Bransholm Pedersen, K. and Juul, S. (2019) *Samfundsvidenskabernes videnskabsteori : en indføring*. 1. udgave. Edited by K. Bransholm Pedersen and S. Juul. Kbh: Hans Reitzel.

Caplan, N. (2009) *The Israel-Palestine Conflict, The Israel-Palestine conflict: contested histories*. Chicester: John Wiley & Sons, Incorporated (Contesting the past).

Carta Jerusalem (1979) *Carta's Jerusalem*. Carta Jerusalem.

Dansk Vejhistorisk Selskab (no date) *Hærkort - Dansk Vejhistorisk Selskab*. Available at: <https://www.vejhistorie.dk/kort/haerkort> (Accessed: 31 May 2022).

Dorling, D. (1997) *Mapping: ways of representing the world /*. Edited by D. Fairbairn. Harlow: Longman (Insights into human geography.).

Drive Productions (1998) *Mapa Panoramico de Jerusalem*.

Drive Productions (no date) *Drive Productions Ltd. - graphic design - Jewish Directory*. Available at: <https://jwiz.com/jewish/drive-productions-ltd-62747.html> (Accessed: 31 May 2022).

Drive Productions and Qassem Company (2010) *Map of Israel – Jerusalem*.

Google Maps (2022) *Google Maps*. Available at: <https://www.google.dk/maps/@55.6597544,12.1257378,13z> (Accessed: 31 May 2022).

Harley, J. B. (1989) 'Deconstructing the map', *Cartographica*, 26(2), pp. 1–20. doi: 10.3138/E635-7827-1757-9T53.

Holylandguides.com (no date) *The Panoramic Map of Jerusalem*.

Ir Amim (2019) *Greater Jerusalem 2019*. Available at: <https://www.ir-amim.org.il/en/node/2403> (Accessed: 31 May 2022).

Jensen, R. H. and Jensen, K. M. (1979) 'KULTURLANDSKABET I BORRIS OG SDR. FELDING — en kortbladsanalyse af et vestjysk landbrugssamfund og en dokumentation for dets udvikling', *Geografisk Tidsskrift*, 79. Available at: <https://tidsskrift.dk/geografisktidsskrift/article/view/45940> (Accessed: 23 April 2022).

JerusalemMap360 (2002) *Jerusalem maps: transport maps and tourist maps of Jerusalem in Israel*. Available at: <https://jerusalemmap360.com/> (Accessed: 31 May 2022).

Kjeldsen, N. and Pedersen, O. (2009) *Kort & geografi : kortets udvikling, anvendelse og didaktik*. 1. udgave. Edited by N. Kjeldsen and O. Pedersen. Kbh: Gyldendal.

Kristensen, C. J. and Hussain, M. A. (2019) *Metoder i samfundsvidenskaberne*. 2. udgave. Edited by C. Juul Kristensen and M. A. Hussain. Frederiksberg: Samfundslitteratur.

Krygier, J. and Crampton, J. W. (2010) *An Introduction to Critical Cartography*. Available at: https://www.researchgate.net/publication/241435510_An_Introduction_to_Critical_Cartography

(Accessed: 23 April 2022).

Lee, J. (2020) *What LP Professionals Can Learn from D-Day*. Available at: <https://losspreventionmedia.com/d-day-a-planned-success/> (Accessed: 31 May 2022).

Monmonier, M. (1991) *How to lie with maps* /. Edited by M. (Mark S. Monmonier. Chicago: University of Chicago Press.

O'Reilly, K. (2012) *Ethnographic methods, Ethnographic methods*. Oxfordshire, England: Routledge. doi: 10.4324/9780203864722.

Orangesmile (no date) *Large Jerusalem Maps for Free Download and Print | High-Resolution and Detailed Maps*. Available at: <https://m.orangesmile.com/travelguide/jerusalem/high-resolution-maps.htm> (Accessed: 31 May 2022).

Perkins, C. (2018) *The Routledge Handbook of Mapping and Cartography*. Available at: https://books.google.dk/books?hl=da&lr=&id=dowEEAAAQBAJ&oi=fnd&pg=PA80&dq=critical+cartography&ots=pRX685FcE-&sig=awpRNy9TT36hHFztihty3GTXk&redir_esc=y#v=onepage&q&f=true (Accessed: 23 April 2022).

Pickles, J. (2004) *A History of Spaces*. London: Routledge. doi: 10.4324/9780203351437.

Punch, S. (2012) 'Hidden struggles of fieldwork: Exploring the role and use of field diaries', *Emotion, Space and Society*, 5(2), pp. 86–93. doi: 10.1016/j.emospa.2010.09.005.

Rasborg (2009) 'Socialkonstruktivismen i klassisk og moderne sociologi'.

ReliefWeb (2002) *Israel's Apartheid Wall: we are here and they are there - Israel*. Available at: <https://reliefweb.int/report/israel/israels-apartheid-wall-we-are-here-and-they-are-there> (Accessed: 31 May 2022).

Target Maps (2013) *Карта Израиля*.

Wood, D. (1993) *The power of maps* /. Edited by J. Fels and D. Wood. London: Routledge.

Wood, D., Fels, J. and Krygier, J. (2010) *Rethinking the Power of Maps*. New York: Guilford Publications.